

02.12.2014

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

A. Līvēss. Karalienes Modas zeme [VHS - 231]

Latvija, LTV teātris, LTV uzvedumi, 1978, /69 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, LTV, rež. D.Dumpe, galv. lomā U.Pūcītis, L.Ozoliņa, A.Līvesa luga, 2 kop.

Akmens un šķembas (Es visu atceros, Ričard) [VHS - A-421]

Latvija, m/f., 1966, /73 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. Rolands Kalniņš, scen. Viktors Lorencs, komp. Gildravičus, galv. lomā Harijs Liepiņš, E.Pāvuls, A.Liedskalniņa, 2 kop.

Akmens un šķembas" jeb "Es visu atceros, Ričard!" ir 1966. gada latviešu padomju aktierfilma. Filmas režisors ir Rolands Kalniņš. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā. Latviešu leģionāru traģēdija II pasaules karā savīta ar dzīves īstenību padomju režīmā sešdesmitajos gados. Dramatiski latviešu dzīvesstāsti kādreiz aizliegtajā R. Kalniņa filmā. Trīs draugi — Jānis, Zigis un Ričards — mobilizēti Latviešu leģionā Otrā pasaules kara laikā. Viņus nosūta uz priekšējo līniju Volhovas purvu apkaimē, uz Ļeņingradas fronti. Zigi nogalina, kad viņš mēģina pāriet Sarkanās Armijas pusē. Jānis pēc kara dzīvo Padomju Latvijā. Viņam ir ļoti svarīgi uzzināt kaut ko par Ričarda likteni, bet visi viņa meklējumi ir veltīgi, par Ričardu nekas nav zināms. Pēc divdesmit gadiem draugi netīšām satiekas. Ričards atbraucis no ārzemēm ar slepenu uzdevumu, kā vienas no rietumu valsts specvienību aģents. Frontē glābjot draugu viņš nošāva sarkanarmieti un tagad saprot, ka visu ir zaudējis — draugus, mīlestību un dzimteni

Alberts Bels. Būris [VHS - 413]

Latvija, m/f., 1993, /88 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, AVE, rež. A.Epnens, scen. A.Epnens, V.Jansons, galv. lomā I.Kants, A.Bela romāns, 6 kop.

Filmas sižeta pamatā ir Alberta Bela romāns "Būris" (1972). Vajadzēja paiet divdesmit gadiem un pārmainīties visai dzīvei, lai režisors Ansis Epnens gūtu iespēju realizēt savu ideju - šo romānu pārvērst filmā. Arhitekts Edmunds Bērzs daudzas dienas pavada iesprostots būrī, mežā, tālu no cilvēkiem, bez cerībām uz izglābšanos. Vienatnē pavadītās dienas un bezcerība dod iespēju Edmundam Bērzam izvērtēt dzīvi. Kaut gan viņa ģimeni skārušas represijas - tēvs izsūtīts uz Sibīriju, Edmunds pietiekami konformistiski pielāgojies apstākļiem, dzīvo saskaņā ar sabiedrības akceptētajiem nosacījumiem un pieņēmumiem. Šajos dzīvošanas nosacījumos ietilpst arī viņa profesija, jo viņš projektē tādas mazus būrītus, ko cilvēki sauc par dzīvokļiem. Viņa arhitekta karjeras veidošanā liels atbalsts bijusi arī enerģiskā sieva Edīte. Viņš saprot, ka dzīves steigā visu laiku ir ilgojies miera. Tas viņam saistās ar lauku mājām, ar māti, ar attiecību harmoniju. Šīs bezcerības un izmisuma dienas būrī - Edmundam Bērzam ir arī jaunas dzīves sākums - pārdzimšana ir tikpat sāpīga, kā dzimšana. Izmantota J.S Baha, V.A.Mocarta, L.Andersones, V.Kundrāta, P.Vaska mūzika.

Alberts Bels. Šāviens mežā [VHS - 244]

Latvija, m/f., 1983, /76 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. R.Pīks, scen. V.Lorencs, komp. M.Brauns, A.Bela romāns "Saknes", 1 kop.

"Šāviens mežā" ir 1983. gadā Latvijas PSR uzņemta mākslas filma. Filmas režisors ir Rihards Pīks. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Alberta Bela romāna "Saknes" motīviem. Mežsargs Liepsargs uzņem pie sevis kādu žurnālistu no Rīgas, kurš kādreiz dzīvojis kaimiņos. Žurnālists ieradies saistībā ar bijušā mežziņa Čukura vēstuli, kurā tas satraucas par mežu izlaupišanu. Mežsargam nākas cīnīties kā ar nelikumīgu koku izzāgēšanu, tā arī ar malu medniecību

Alfrēds Dziļjums. Vienas vasaras zieds [VHS - B-853]

Latvija, m/f., 1996, /216 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, TV, rež. V.Lejiņa, scen. J.Lejiņš, komp. V.Zilveris, galv. lomā A.Keišs, S.Kļaviņa, A.Dziļjuma romāns, 4 kop.

Darbs veidots pēc Alfrēda Dziļjuma trimdā sarakstītā romāna motīviem. Tā darbība notiek 30. gadu Latvijas laukos, kādā kūrortpilsētiņā. Tas ir stāsts par kādas atpūtnieces un jauna, bagāta zemnieka mīlas romānu. Galvenā varone, būdama pilsētniece, mēģina pielāgoties lauku dzīves ikdienai, nokļūstot daudzās interesantās un pat traģikomiskās situācijās. Protams, ir arī neiztrūkstošais mīlas trīsstūris...

Andra Neiburga. Suņu vīrs un Tille [VHS - C-295]

Latvija, m/f., 2003, /73 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. Slagūne, Dace, scen. Ivo Briedis, galv. lomā Alise Kaņepe, M.Vilsons, A.Neiburga romāns "Stāsts par Tilli un suņu vīru", 10 kop.

Namā, kas paredzēts nojaukšanai, dzīvo maza meitenīte Tille, kurai nomirst māmiņa. Viņa ir spiesta meklēt patvērumu pie cilvēka, kurš vēl palicis pamestajā namā. Tas ir īpatns, drūms vīrs, kuram nav ne sievas, ne bērnu, ne draugu, tikai divi uzticami suņi – Mūks un Princis.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

Andrejs Upīts. Cēloņi un sekas [VHS - A-493]

Latvija, m/f., 1956, /18 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. V.Krūmiņš, R.Kalniņš, A.Upīša
novele, 4 kop.

Ar filmu „Cēloņi un sekas”, kas veidota pēc Andreja Upīša tāda paša nosaukuma noveles, 1956. gadā kinematogrāfā debitēja režisors Varis Krūmiņš (1931.–2004.) Stilistiski izturētajā filmā darbojās izcils aktieru ansamblis: Emīlija Bērziņa, Dzidra Ritenberga, Luijs Šmits, Alfrēds Jaunušans, Kārlis Sebris. Epizodiskās lomās filmā redzami arī citi ievērojami mākslinieki

---

Andrejs Upīts. Ja mēs visu to pārcietīsim... [VHS - 432]

Latvija, m/f., 1987, /88 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. R.Kalniņš, scen. V.Lorencs, komp. I.Kalniņš, galv. lomā I.Briķe, K.Auškāps, J.Reinis, E.Pāvuls, A.Upīša trioloģija "Robežnieki", 3 kop.

Robežnieku dzimtas ietvaros parādītas dažādās sociālās šķiras, laikmeta attēlojums Latvijā 20.gs. I pusē. Par revolucionāru darbību žandarmi arestē Mārtiņu Robežnieku. Viņa jaunākais brālis, skolotājs Jānis, par dumpīgajām runām padzīts no darba un spiests atgriezties tēva mājās. Arī šeit sākumā viņš aģitē kalpu vidū, izpelnīdamies vietējās varas nelabvēlību. Tomēr Jāņa kāzas ar muižas pārvaldnieka meitu krasi maina viņa vietu dzīvē. Revolūcijas gaita sasniedz arī viņu dzimto pusi. Sacēlušies zemnieki nodedzina barona pili, izveido rīcības komitejas. No Rīgas ierodas Mārtiņš, cīņa turpinās, taču drīz ierodas soda ekspedīcija, kas nežēlīgi izrēķinās ar zemniekiem, spīdzina, nošauj, nodedzina mājas. Jāni pārņem bailes un, lai sevi glābtu, viņš kļūst par nodevēju. Upuru vidū ir arī brāļu tēvs un Mārtiņa līgava Zelma. Mārtiņš, neskatoties uz tuvinieku traģisko likteni, nesalauzts paliek revolūcijas cīnītāju rindās.

Filma veidota pēc Andreja Upīša trioloģijas "Robežnieki" motīviem par 1905. gada notikumiem Latvijā.

Andrejs Upīts. Laikmetu griežos [VHS - 489,13]

Latvija, m/f., 1981, /87 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. G.Piesis, scen. G.Piesis, komp. I.Kalniņš, A.Upīša romāni "Pirmā nakts" un "Kunga pātaga", 7 kop.

"Laikmetu griežos" ir 1981. gadā Latvijas PSR uzņemta spēlfilma, vēsturiska drāma. Filmas režisors ir Gunārs Piesis. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Andreja Upīša romānu "Kunga pātaga" un "Pirmā nakts" motīviem. 17. gs. beigās Latvijā. Zviedri iekaro Vidzemi un uzsāk baltvācu baronu nelikumīgi iegūto muižu atsavināšanu. Feodāļu savstarpējā cīņā par varu nemainīgs paliek verdzinātās latviešu tautas liktenis. Uzzinājis par sava muižas pārvaldnieka patvaļībām, jaunais barons fon Brimmers pamet mācības Vācijā, lai atgrieztos muižā aizstāvēt savus zemniekus. Ar barona piekrišanu zemnieki izrēķinās ar pārvaldnieku. Tomēr pēc tam barons tiek arestēts un muižu nodod citam.

Andrejs Upīts. Pie bagātās kundzes [VHS - 489]

Latvija, m/f., 1969, /90 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. L.Leimanis, komp. M.Zariņš, galv. lomā L.Liepiņa, E.Pāvuls, A.Upīša romāns "Smaidošā lapa", 6 kop.

"Pie bagātās kundzes" ir 1969. gada latviešu padomju aktierfilma. Filmas režisors ir Leonīds Leimanis. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Andreja Upīša romāna "Smaidošā lapa" un noveļu "Pie bagātās kundzes", "Numurs kaklā", "Ziedi smiltīs" un "Frīdis" motīviem. Smeldzīgi ironisks stāsts par dzīvi 20. gs. 20-o gadu Latvijā. Latvijas inteliģence bez darba, Rīgā valda daudzpartiju pirmsvēlēšanu cīņa, uz šī fona risinās inteliģenta bezdarbnieka un nabadzīgas meitenes no strādnieku ģimenes attiecības. Inteliģentais bezdarbnieks Oļģerts Kurmis, kurš labi pārzina angļu, franču un latīņu valodas, piestrādā par ratiņstūmēju un nodarbojas ar dažādiem citiem gadījuma darbiem. Kopā ar savu draugu, klaidoni Frīdi, viņš izpilda Kalnkājas kunga un viņa sievas sīkos uzdevumus. Laulātajam pārim mērķis ir panākt, lai Kalnkājas kungu ievēl par Saeimas deputātu. Oļģerts jūtas atbildīgs par Emmas Kārklis likteni, kura tikko iznākusi no cietuma, kur atradies par sīkām zādzībām. Viņa iekārtojas darbā par kalponi Kalnkājas namā. Palīdzot saviem jaunajiem paziņām pilsētā izlīmēt Kalnkājas kunga partijas pirmsvēlēšanu plakātus, Emma tiek arestēta par "politisku lietu". Viņi līmēja plakātus tā, ka numurs 49 lasījās kā 19 — Darba partijas numurs.

Andris Kolbergs. Depresija [VHS - 19]

Latvija, m/f., 1991, /159 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS/BENZIM, rež. A.Brenčs, scen. A.Kolbergs, komp. R.Pauls, A.Kolberga detektīvromāns, 1 kop.

Andris Kolbergs. Dubultnieks [VHS - 317]

Latvija, m/f., 1986, /79 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. R.Piks, komp. M.Brauns, galv. lomā J. un A.Žagari, A.Kolberga romāns "Ēna", 1 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

"Dubultnieks" ir 1986. gadā Latvijas PSR uzņemta mākslas filma. Filmas režisors ir Rihards Pīks. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Andra Kolberga romāna "Ēna" motīviem. Negaidītā situācijā satiekas divi cilvēki - Ēriks un Viktors - pirms 25 gadiem mātes pamesti un viens no otra atšķirti pieauguši dvīņu brāļi. Sastopas divas dažādas dzīves uztveres un izpratnes, kā arī dzīves ieradumi, jo Ērika dzīve izveidojusies veiksmīgi, bet Viktors jau pabijis cietumā. Viņos rodas kopības sajūta un viņi nolemj atrast savu īsto māti.

Andris Kolbergs. Fotogrāfija ar sievieti un mežakuli [VHS - 178]

Latvija, m/f., 1987, /95 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Krievs, komp. M.Brauns, galv. lomā Alvis Hermanis, Mirdza Martinsone, A.Kolberga detektīvomāns, 1 kop.

"Fotogrāfija ar sievieti un mežakuli" ir 1987. gadā Rīgas Kinostudijā uzņemta latviešu mākslas filma, detektīvfilmā, pēc Andra Kolberga romāna ar tādu pašu nosaukumu motīviem. Tās režisors ir Arvīds Krievs. Sociāli-psiholoģiskā detektīva darbība noris tagadnē. Caurstaigājamā, daudzstāvu namu ielenktā pagalmā nošauts jaunais fotogrāfs Dimda, kas dzīvoja šeit komunālā dzīvoklī. Slepkavības izmeklēšana vienlaikus kļūst arī par psiholoģisku izpēti. Uzmanības lokā nokļūst vairāki cilvēki, to skaitā noslepkavotā kaimiņš Kārlis, kas no dienesta atgriezies kā invalīds. Pakāpeniski noskaidrojās, ka noslepkavotā šķirteņa dzīvesveids sagādājis Kārlim morālas ciešanas, it īpaši pēc jaunās skolotājas Judītes parādīšanās, kurai Kārļa jūtās jau agrāk bijusi īpaša loma. Judīte ir precējusies, taču viņas attiecības ar vīru ir visai sarežģītas. Tādēļ Kārļa atziņās slepkavībā izmeklētāju Konrādu Ulfu nepārliecina. Viņš turpina meklēt medību bisi, no kuras tika izdarīts liktenīgais šāviens, zinot, ka tā atklās arī īsto slepkavu.

Anna Brigadere. Maija un Paija [VHS - 433]

Latvija, m/f., 1990, /92 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. G.Piesis, scen. L.Brīdaka, komp. I.Kalniņš, A.Brigaderes pasaku luga, 7 kop.

Filma veidota pēc latviešu literatūras klasiķes Annas Brigaderes tāda paša nosaukuma lugas motīviem. „Maija un Paija” - brīnumpasaka, ar pamatpersonāžiem, kuri raksturīgi visai Eiropas folklorai- labestīga, čakla pameita, kas cieš no pamātes pārestībām, un izlutināta, slinka mātes meita. Taču A.Brigadere savdabīgi veido savu fantastisko sižetu, liekot varonēm iet caur pazemes valstības pārbaudījumiem un atgriezties atpakaļ tēva mājās. Šī pasaka apliecina mūžīgus tautas ideālus- labā uzvaru pār ļauno, darba tikums, žēlastība, uzticība.

Anna Brigadere. Sprīdītis [VHS - 406,708]

Latvija, m/f., 1985, /81 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. G.Piesis, scen. G.Piesis, komp. I.Kalniņš, galv. lomā R.Neilands, A.Brigaderes pasaku luga, M.Zālītes dziesmu teksti, 10 kop.

Annas Brigaderes pasaku lugas "Sprīdītis" galvenais varonis nupat jau apaļu gadsimtu klejo pa pasauli, cīnās ar nelabo, glābj princesi un veic visādus citus labus darbus - meklējot lielu mantu un laimes zemi. Un jau simts gadi pagājuši, kopš Sprīdītis nācis pie lielās atziņas, ka īstā laimes zeme ir dzimtā vieta, kur viņu gaida tuvi cilvēki. Liela patiesība par cilvēka dzīves uzdevumu, par gara spēka un godīguma balstošo spēku dzīves gaitā izpaudusies azartiskā vēstījumā ar visdažādākajiem piedzīvojumiem – var jau mierīgi skatīties, zinot, ka Sprīdītis uzvarēs gan Lutausi, gan velnu un Sīkstuli, arī raganu, bet vienalga – interesanti redzēt, kā mazais cilvēciņš ar attapību un drosmi stājas pretī ļaunumam, alkatībai, atriebībai.

Arvīds Grigulis. Ievas paradīzes dārzs [VHS - 14,14/1]

Latvija, m/f., 1990, /100 min./, PAL/SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Krievs, komp. M.Brauns, galv. lomā D.Krenberga, A.Hermanis, A.Griģuļa romāns "Cilvēki dārzā", 3 kop.

Mākslas filma "Ievas paradīzes dārzs" uzņemta pēc A. Griģuļa romāna "Cilvēki dārzā" motīviem. Tās darbība norisinās Latvijā 1939. gada vasarā un rudenī - īsi pirms Otrā Pasaules kara, kad gaisā jau virmo neziņa par latviešu tautas nākotni un brīvību. Filma stāsta par jaunu sievieti Ievu, kuru iemīlējuši divi vīrieši - iluzionists Toms un bagātais ķirurgs Duburs. Galvenie notikumi norisinās ārsta skaistajā dārzā, kur Ievai jālemj gan par savu, gan abu vīriešu turpmāko likteni. 1990. gadā filma saņēmusi Nacionālā kino balvu - Lielo Kristapu. Gandrīz visas filmas ārskata epizodes 1989. gadā tika uzņemtas Kuldīgas novadā - Pelču pils dārzā, "Sauleskalnos", Vilgālē, Rendā un Snēpelē.

Arvīds Grigulis. Kad lietus un vējš sitas logā [VHS - B-745]

Latvija, m/f., 1967, /90 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. Aloīzs Brenčs, scen. E.Braginskis, komp. P.Dambis, galv. lomā H.Liepiņš, E. Pāvuls, Arvīda Griģuļa dokumentālais romāns, 1 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

"Kad lietus un vēji sitas logā" ir 1967. gada latviešu padomju aktierfilma. Filmas režisors ir Aloizs Brenčs. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc tāda paša nosaukuma Arvīda Grīguļa romāna motīviem. Nesen beidzies II pasaules karš. 1947. gadā Latvijā neveiksmi cieš mēģinājums apvienot mežabrāļu spēkus nopietnā pretestības kustībā. Detektīvs par cīņu ar spiegiem un meža brāļiem padomju Latvijas teritorijā. No rietumu "saimniekiem" dzimtenē atgriežas Leinasars ar mērķi nodibināt sakarus ar meža brāļiem, kas joprojām pretojas padomju varai.

Astrīda Lindgrēna. Emīla nedarbi [VHS - 406]

Latvija, m/f., 1985, /71 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. V.Brasla, scen. A.Lapiņš, komp. I.Kalniņš, A.Lindgrēnas grāmata, 6 kop.

"Emīla nedarbi" ir 1985. gadā Latvijas PSR uzņemta televīzijas mākslas filma. Filmas režisors ir Varis Brasla. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Astrīdas Lindgrēnas stāstu par Lennebergas Emīlu motīviem. Kathultas sētā Zviedrijā dzīvo Svensonu ģimene - tēvs, māte, meitiņa Ida un dēlēns Emīls. Emīla labsirdība un enerģija liek viņam iejaukties visā apkārt notiekošajā, bet rezultāti parasti nav tādi kā sākumā gribēts.

Augstuma robeža / Vienas nakts stāsts [VHS - C-329]

Latvija, m/f., 2005, /97 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, Latsfilma, rež. Una Celma, galv. lomā R.Kalniņa, H.Spanovskis, J.Paukštello, L.Kļaviņa, Daces Rukšānes ideja, 1 kop.

Ikgadējais kādas 80. gadu klases biedru salidojums. Viena nakts kopā, kad atcerēties jaunības kaislības un cerības, tās salīdzināt ar dzīvī panākto vai nokavēto. Šogad klase sanāk pārtikuša un šķietami laimīgā pāra - klases biedrenes Annas un vecākās klases staltākā zēna Egona lauku viesu mājā....

Aveņu vīns [VHS - 487]

Latvija, m/f., 1984, /90 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Krievs, komp. M.Brauns, galv. lomā Alvis Birkovs, Indra Burkovska, Arnis Licītis, Irē, V.Lagzdiņa "Nakts Mežāžos", 2 kop.

Detektīvfilmā sīzeta pamatā - Viktora Lagzdiņa kriminālstāsts "Nakts Mežāžos". Viss it kā ļoti vienkārši un klasiski: noziegums un izmeklēšana, turklāt nosacījumos, kad aizdomās turamo personu loks ir ierobežots un izmeklētājam visi ir tepat pa rokai.

Jaunais inženieris Juris svin savu dzimšanas dienu – nesen nopirktajās lauku mājās Mežāžos klusā mežu nostūrī. Saaicināti draugi, paziņas, sagādāti cienasti. Visiem ir jautri. Juris pats gan visā notikumu burzmā pagūst pateikt savam draugam milicijas majoram Ģirtam, ka viņiem kas nopietns runājams, bet – nopietnā saruna tā arī nenotiek: Juris dodas uz pagrabu pēc vīna un vairs neatgriežas. Viņu atrod uz pagraba kāpnēm noasiņojušu – slepkava izmantojis mirkli, kad Juris ir viens, uzbrucis no muguras un pagaisis. Vismaz tā šķiet sākumā, jo kurš gan no klātesošajiem - labi pazīstamajiem un tuvajiem cilvēkiem - būtu ieinteresēts Jura nāvē? Ģirts Randers sāk izmeklēšanu. Kam bija iespēja un kam tas ir izdevīgi – atbilde uz šiem jautājumiem ir loģiskais virziena rādītājs izmeklēšanā. Tam sekojot, Ģirts soli pa solim tuvojas atrisinājumam. Viņam paveras visai sarežģītas cilvēku attiecības – dubultas, liekulīgas, egoisma un aprēķina izkropļotas. Bet visa šī attiecību ņudzekļa atšķetinājumā ir atbilde...

Baiga vasara [VHS - B-4]

Latvija, m/f., 1999, /107 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, Platforma filma un LNT, rež. A.Grauba, komp. U.Praulīšs, galv. lomā U.Dumpis, A.Skrastiņš, I.Caune, J.Reinis, 2 kop.

Baiga vasara (starptautiskais nosaukums angļu valodā: Dangerous Summer) ir studijas Platforma Filma 2000. gadā uzņemtā vēsturiskā spēlfilma par 1940. gada notikumiem Latvijā. Režisors Aigars Grauba. Galvenajās lomās: Uldis Dumpis, Artūrs Skrastiņš, Inese Caune, Jānis Reinis, Uldis Vazdiks, Varis Vētra, Eduards Pāvuls. Filmas notikumi risinās 1940. gadā, kad tiek okupēta neatkarīgā Latvija. Baltvācu meitenes un latviešu radiožurnālista mīlestības konfrontācija II pasaules kara politiskajos notikumos. Kara nežēlīgajā spēlē tiek ierautas valstis un to vadoņi, mazo cilvēku dzīves vairs nepieder viņiem. 1940. gada jūnija dienas Rīgā. No pilsētas izceļo baltvācieši. Pēc dažām dienām jāaizbrauc arī Izoldei (Inese Caune), un kopā ar viņu pošas aizbraukt ārlietu ministrs Vilhelms Munters (Uldis Dumpis). Par to nezina nedz Latvijas valdība, nedz Muntera sieva Natālija (Maija Apine). Visi plāni mainās, kad Izolde iepazīstas ar radio reportieri Robertu (Artūrs Skrastiņš). Pienāk rīts, Rīgā iebruc padomju tanki.

Baltais zvērs [VHS - C-339]

Latvija, m/īsf., 2005, /20 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. J.Vingris, galv. lomā R.Plēpis, Andra Puriņa stāsts "Baltais zvērs", 2 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

Filma stāsta par laikiem, kad valdība ir noteikusi minimālo naudas summu Ls 30 apmērā, kas katram Latvijas valsts iedzīvotājam ir jāglabā pie sevis uz elektroniskas bankas kartes. Pēc policijas pieprasījuma pilsoņiem ir jābūt spējīgiem uzrādīt gan šo karti, gan minimālo summu uz tās. Personas nespējīgas uzrādīt šo summu tiek uzskatītas par ļaunprātīgajiem nabagiem un tiek arestētas.

Brāļi Kaudzītes. Mērnieku laiki [VHS - 484]

Latvija, m/f., 1968, /91 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. V.Pūce, scen. I.Kalniņš, komp. M.Zariņš, Reiņa un Matīsa Kaudzīšu romāns, 6 kop.

"Mērnieku laiki" ir 1879. gadā izdots brāļu Reiņa un Matīsa Kaudzīšu romāns, kas ir pirmais latviešu valodā sarakstītais reālistiskais romāns.[2] Romānā tiek attēlota 19. gadsimta 60. un 70. gadu dzīve divos Vidzemes pagastos — Slātavā un Čangalienā —, kad tur ierodas mērnieki, lai pārmērītu un sadalītu zemes gabalus. Romāna vietu un varoņu prototipi ir no Piebalgas novada, kur dzīvoja tā autori. Romāns tika rakstīts no 1876. līdz 1879. gadam."Mērnieku laiki" ir 1968. gada latviešu padomju aktierfilma. 19. gadsimta otrās puses agrārās reformas laiks Krievijas Impērijā. Blakus pagastā, kas pieder bagātam zemes īpašniekam, ierodas mērnieki. Viņiem ir jāatjauno zemnieku saimniecību robežas. Bagātais barona zemes īrnieks Prātnieks pārliecina savus kaimiņus, ka nepieciešams pielabināties atbraukušajiem mērniekiem un jāiedod viņiem pamatīgs uzpirkuma kukulis. Ar viņa palīdzību meitenes audžuvecāki, kura viņam patīk, varētu atņemt zemi Kaspara saimniecībai, kurš ir Prātnieka sāncensis uz Lienas simpātijām. Pēc Kaspara izputināšanas, Prātnieks cer gūt Lienas piekrišanu precībām ar viņu. Viņš nenojauš, ka Liens jau ir izvēlējusies. Kaspars, kurš nejausības pēc noturēts par afēristu Grabovski, tiek nogalināts. Skumju nomāktā Liens, kuru par atteikšanos precēties ar Prātnieku nolādējusi māte, sajūk prātā un izdara pašnāvību

Dāvana vientuļai sievietei [VHS - 161]

Latvija, m/f., 1973, /70 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. Ēriks Lācis, scen. Laimonis Vāczemnieks, komp. Raimonds Pauls, galv. lomā Vija Artmane, E.Pāvuls, L.Krivāns, H.Romanova, 1 kop. Detektīvomēdija. Automobilis, autozagļi, izmeklētāja alias vecā lauku sieva (V.Artmane). Kad lauku mājas saimniecei Kņopienei brālis uzdāvina "Volgu", par to uzzina autozagļu banda. Kronis un Spulģis maskējas par veterinārārstiem un mēģina mašīnu nozagt. Tomēr veciņa izrādās tīri sprigana un tas viņiem tik viegli neizdodas. Piedzīvojumi beidzas somu pirtī, kur atklājas, ka Kņopiene patiesībā ir milicijas leitnante Gita un tā bijusi rūpīgi izplānota zagļu ķeršanas operācija

Edvarts Virza. Pēdējā vasara [VHS - A-278]

Latvija, m/īsf., 1991, /37 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. S.Rikarde, 5 kop.

E.Virza mirst 1940.gada 10.martā. Režisore S.Rikarde kopā ar scenārija autoru E.Lieknu par E. Virzas dzīves pēdējiem gadiem ir uzņēmuši īsmetrāžas filmas „Pēdējā vasara” (1990, 1991).

Elīna Zālīte. Agrā rūsa [VHS - 182,484]

Latvija, m/f., 1979, /93 min./, PAL/SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. G.Cilinskis, scen. L.Brīdaka, komp. Baha,Verdi,Barisona mūzika, Elīnas Zālītes romāns, 7 kop.

"Agrā rūsa" ir 1979. gada latviešu padomju spēlfilma, kas uzņemta Rīgas Kinostudijā. Filmas režisors ir Gunārs Cilinskis. Filma uzņemta pēc tāda paša nosaukuma Elīnas Zālītes romāna. Latvija, 20. gadsimta 30. gadi. Nabadzīga lauku meitene Elza ierodas Rīgā darba meklējumos, kas izrādās neveiksmīgi. Negaidīti viņu bildina bagāts uzņēmējs, vecs fabrikants Ķikulis. Elzai uzrodas cerība uz jaunu, pārticīgu dzīvi, bet laulība kļūst par smagu nastu - būt kopā ar svešu cilvēku. Drīzumā, Elza iemīlas svešiniekā, kurš izrādās ir Ķikuļa dēls Italo. Meitenes laimes meklējumi beidzās uz apsūdzēto sola par vīra slepkavību.

Es gribu tavu foto [VHS - 271]

Latvija, m/īsf., 1986, /20 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. L.Rage, galv. lomā L.Freimane, V.Zandbergs, 3 kop.

"Es gribu tavu foto" ir 1986. gadā Latvijas PSR Rīgas kinostudijā uzņemta īsmetrāžas spēlfilma. Filmas režisors ir Leo Rage.

Harijs Gulbis. Cīruļi [VHS - 820]

Latvija, m/f., 1980, /75 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. O.Dunkers, komp. R.Pauls, galv. lomā V.Līne, Harija Gulbja luga, 3 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

"Cīruļi" ir 1980. gada latviešu padomju televīzijas spēlfilma, sociālā drāma. Filmas režisors ir Oļģerts Dunkers. Filma uzņemta pēc Harija Gulbja lugas "Cīruļi" motīviem Rīgas Kinostudijā. Zelmā, kura visu mūžu nodzīvojusī savās lauku mājās "Cīruļi", jāpārvācās uz citu dzīvesvietu pie viena no saviem bērniem. "Cīruļi" sabrauc visi ģimenes locekļi. Dēls Elmārs, Rīgas laikraksta žurnālists ar sievu, veiksmīgu zinātnisko darbinieci Gundegu, dēls Raimonds, kaimiņu kolhoza vadītājs un meita — ārste, kura dzīvo netālu no mātes. Visiem sakrājušās sadzīviskas problēmas un Zelma par viņiem pārdzīvo. Viņa ļoti nevēlas pamest dzimtas mājas.

Iļona Leimane. Vilkaču mantiniece [VHS - 12]

Latvija, m/f., 1990, /125 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. G.Cilinskis, komp. P.Vasks, galv. lomā Z.Jančevska, I.Leimanes romāns, 6 kop.

Latvija. 20. gadsimta beigas. Kāda pagasta nostūrī ezera krastā līdzās dzīvo divas dzimtas. Dievlodziņi un Vilkači. Ar sensenu naidu savstarpējās attiecībās. Tiesa, naida izpausmes jūtas tikai Dievlodziņu mājās. Kā ne! Viņiem aizvien veicas sliktāk, uzkrīt slimības, lopu sērgas, labība nepadodas. Turpretī Vilkačos viss aug griezdamies, un arī slimības aizvien iet ar līkumu. Tas pamudina domāt, ka Vilkaču saime savu labklājību panāk pestējot un nodarbojoties ar burvestībām. Ar laiku pret viņiem izdevies noskaņot arī pārējos pagasta cilvēkus. Taču būtība ir pavisam cita. Vilkaču cilvēki, būdami kristīgi, nav aizmirsuši latviešu tautas senās tradīcijas un parašas, kas sakņojas cilvēka dzīvošanā, neatraujot sevi no dabas.

Iļze Indrāne. Tēva zeme [VHS - B-388]

Latvija, m/īsf., 1961, /16 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, rež. Ivars Kraulītis, galv. lomā B.Oja, Z.Vīnerte, I.Indrānes stāsts, 4 kop.

Inga Ābele. Akas māja [VHS - B-195]

Latvija, m/īsf., 2000, /22 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, I. Ābeles stāsts, 5 kop.

No 1999. gadā publicētā stāstu krājuma "Akas māja" stāsta "Akas māja" ekranizējums.

Izpostītā ligzda [VHS - B-180]

Latvija, m/f., 1998, /146 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, LTV, rež. Uldis Pūcītis, scen. U.Pūcītis, komp. M.Brauns, galv. lomā E.Pāvuls, Z.Jančevska, J.Lisners, Raimonda Trasuna stāsts, 2 kop.

Psiholoģiska drāma. Ģimenes drāma, kas uzņemta pēc R. Trasūna stāsta "Bezdiebīga malā" motīviem. 1998. gada ieguvusi Lielā Kristapa balvu nominācijā labākā spēlfilma. Režisors un scenārija autors Uldis Pūcītis, TV režisors Armands Zvirbulis. Lomās Eduards Pāvuls, Zane Jančevska, Juris Lisners, Milēna Gulbe un citi.

Jānis Grīziņš. Vārnu ielas republika [VHS - A-316]

Latvija, m/f., 1970, /76 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Neretniece, scen. J.Plotnieks, komp. M.Zariņš, Jāņa Grīziņa stāsts, 6 kop.

Rīgas kinostudijas mākslas filma, režisore: Ada Neretniece. Lomās: Velta Līne (Jankas māte), Elza Radziņa (Elzas māte), Juris Lejaskalns, Ērika Ferda, Maiga Mainiece, Haralds Topsis
Filmas literārais pamats ir Jāņa Grīziņa (īstajā vārdā Jānis Griķis) daļēji autobiogrāfiskais stāsts "Vārnu ielas republika". Vārnu iela atrodas strādnieku rajonā pie Grīziņkalna. Tā to sauc arī šodien. Arī paša autora literārais pseidonīms nācis no Grīziņkalna vārda. Tā ir viņa bērniība, laiks Pirmā pasaules kara priekšvakarā, un pusaudži savās spēlēs gan izdzīvo un atdarina pieaugušo pasaules notikumus, gan izdomā visādas negantības, risinās nopietna "cīņa par ietekmes sfērām" – starp dažādu pagalmu komandām. Arī tā kā pirmās mīlestības jausmas jūtas... Tā viņi darbojas - Lurihs, Janka, Elziņa, Peksis, Kārlītis, Micīte.

Jānis Jaunsudrabiņš. Aija [VHS - 404]

Latvija, m/f., 1987, /162 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. V.Brasla, scen. A.Lapiņš, komp. I.Kalniņš, galv. lomā Z.Jančevska, J.Žagars, D.Krenberga, Jāņa Jaunsudrabiņa triloģija, 5 kop.

"Aija" ir 1987. gadā Latvijas PSR uzņemta divsēriju televīzijas spēlfilma. Filmas režisors ir Varis Brasla un tā uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Jāņa Jaunsudrabiņa triloģijas "Aija" motīviem. 20. gadsimta sākums Latvijas laukos. Bijušais kalps Jānis Balodis no Rīgas atgriežas "Raģu" mājās, kur atkal sastop Aiju, ko mīl kopš bērnības. Pēc vīra nāves Aija ar bērniem dzīvo viena. Jāņa mīlestība atmostas un viņš salaulājas ar Aiju, cerot uz laimīgu kopdzīvi.

Jānis Jaunsudrabiņš. Atbals [VHS - 256]

Latvija, m/f., 1959, /85 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. J.Celms, A.Brenčs, scen. F.Rokpelnis, komp. M.Zariņš, galv. lomā D.Ritenberga, V.Zandbergs, J.Jaunsudrabiņa triloģija "Aija", 4 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

"Atbalss" ir 1959. gada latviešu padomju spēlfilma. Filmas režisors ir Varis Krūmiņš un tā uzņemta pēc Jāņa Jaunsudrabiņa triloģijas "Aija" motīviem. Stāsts par kalpu zēna Jāņa un saimnieku radniecības Aijas attiecībām - jauneklis mīl skaisto un valdzinošo Aiju, bet viņa apprecas ar paveco Galdaru. Jānis dodas projām, bet nepamana mīlošu sirdi turpat līdzās - leviņu. Kad Jānis pēc gadiem atgriežas, Galdars jau miris, Aija ar trīs meitām dzīvo no rokas mutē. Viņi saiet kopā, bet attiecības veidojas sarežģītas, jo nav abpusēju jūtu un godīguma.

Jānis Jaunsudrabiņš. Kā mēs aizgājām no mājām [VHS - 271,969]

Latvija, m/īsf., /30 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. P.Krilovs, A.Pavlovska diplomdarbs, komp. P.Plakidis, galv. lomā V.Zandbergs, 5 kop.

"Kā mēs aizgājām no mājām" ir 1986. gadā Latvijas PSR Rīgas kinostudijā uzņemta īsmetrāžas spēlfilma pēc Jāņa Jaunsudrabiņa grāmatas "Es stāstu savai sievai" motīviem. Filmas režisors ir Pēteris Krilovs. Latviešu rakstnieka Jāņa Jaunsudrabiņa aizbraukšana no dzimtenes.

Jānis Jaunsudrabiņš. Puika [VHS - 491]

Latvija, m/f., 1977, /89 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Freimanis, scen. A.Freimanis, I.Ziedonis, komp. M.Brauns, J.Jaunsudrabiņa "Baltā grāmata", 8 kop.

"Puika" ir 1977. gada Latvijas PSR uzņemta mākslas filma. Filmas režisors ir Aivars Freimanis. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Jāņa Jaunsudrabiņa "Baltās grāmatas" motīviem. Filmas centrā ir kalpu puika Jānis un viņa dzīve lauku sētā "Mūsmājās" 19.gadsimta beigās cauri visiem gadalaikiem

---

Jānis Jaunsudrabiņš. Vēja ziedi [VHS - 697]

Latvija, LTV teātris, LTV uzvedumi, 1981, /124 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. D.Dumpe, komp. U.Stabulnieks, galv. lomā I.Briķe, L.Grabovskis, J.Jaunsudrabiņa darbs, 4 kop.

Vēja ziedi: Rasma stāsts. Rasma izdzīvo savu mīlestību pret Spodri, taču izrādās, ka Rasma ir Valga - sava patēva un Spodra tēva, meita, Spodra māsa un jauniešu mīlestība ir tikai "vēja ziedi", kam jāizgaist. Jaunsudrabiņa stāsta ekranizējums.

Jānis Klīdzējs. Cilvēka bērns [VHS - 16,437]

Latvija, m/f., 1992, /98 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, "Trīs", rež. J.Streičs, scen. J.Streičs, komp. Forē, Bēthovens, Mocarts, galv. lomā A.Rudzinskis, J.Klīdzēja romāns, 5 kop.

Filma uzņemta pēc Jāņa Klīdzēja romāna "Cilvēka bērns" motīviem. Filma ir par to, kā mazs puika ieiet lielajā pasaulē, iepazīst to un apzinās sevi. Boņuks dzīvo Latgales lauku sētā, filma uzņemta, Boņuka acīm uztverot apkārtējo. Aktieri: Andris Rudzinskis, Akvelīna Līvmane, Jānis Paukštello, Boļeslavs Ružs.

Jānis Poruks. Sirdsšķīstie ļaudis [VHS - A-795]

Latvija, m/īsf., 1998, /32 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, TV, J.Poruka stāsts, 4 kop.

Kā gulbji balti padebeši iet ... [VHS - A-422]

Latvija, m/f., 1956, /88 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. Rolands Kalniņš, scen. Vanags, Nagornijs, komp. M.Zariņš, galv. lomā Artmane, Zandbergs, Kubilis, Gulbe, 1 kop.

"Kā gulbji balti padebeši iet" ir 1956. gada latviešu padomju drāma. Filmas režisors ir Pāvels Armands. Filma uzņemta Rīgas Mākslas un hronikālo filmu studijā. Filma, kuras pamatā Mārtiņa Ventas (galvenā varoņa prototips - Jānis Fabriciuss) dzīvesstāsts. Mārtiņa Ventas un viņa līgavas Daces likteņi 19. gadsimta beigu Latvijā.

Kāzas [VHS - B-123]

Latvija, m/īsf., 2000, /30 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, subtitri: angļu, rež. V.Kairiņš, komp. A.Maskats, 1 kop.

"Lielais Kristaps 2000" par labāko spēlfilmu un labāko vīriešu lomu, īsfilma Kāzas (2000) piedalījies vairākos starptautiskos filmu festivālos, ieguvusi žūrijas balvu festivālā Molodost Ukrainā. Studijas "Kaupo Filma" īsfilma "Kāzas" ir stāsts par Leldes un Modra kāzām, kurās kā muzikants piedalās Juris, kurš arī mīl Leldi. Filmā redzamas latviešu etnogrāfiskās kāzu tradīcijas, savītas ar kāzu tradīcijām, kas mūsu dzīvē ienākušas 20. gadsimta nogalē. Filmā piedalās Alsungas etnogrāfiskais ansamblis "Gudenieku suiti". Visai plaši tiek risināta mīlas trijstūra tēma - trijstūra, kas veidojas nekur citur, kā trijstūrī iesaistīto kāzās. Galvenajās lomās: Lelde - Guna Zariņa; Juris - Andris Keišs; Modris - Ģirts Krūmiņš; vectēvs - Jānis Zariņš. Filma 1999. gadā tika uzņemta tag. Alsungas novada lauku mājās "Gāčas" un Jūrkalnē.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI**Klāvs Mārtiņa dēls [VHS - C-545]**

Latvija, m/f., 1970, /88 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. O.Dunkers, scen. Jānis Lūsis, komp. Raimonds Pauls, 3 kop.

Filmas scenārija autors Jānis Lūsis savā laikā ar zināšanu un izpratni rakstīja par jaunatni, domājot par tās dzīves mērķiem, attieksmi pret dzīvi, tpaši viņu interesēja lauku jaunatnes likteņi. Filmas KLĀVS – MĀRTIŅA DĒLS galvenais varonis Klāvs, pēc dienesta armijā atgriežas mājās. Notikumi risinās tajā laikā, kad laukos saimniekoja kolhozu sistēma, Klāva tēvs bijis kolhoza pirmais priekšsēdētājs, gājis bojā no partizānu lodes. Tagad Klāvam jāizlemj, kā dzīvot tālāk – palikt laukos vai savu nākotni saistīt ar iespējām, ko sola pilsēta. Viņš nekad nav domājis par savu attieksmi pret zemi, ar kuru saistīti viņa dzimtas likteņi, nav jutis, ka tā viņu, Klāvu, audzinājusi un veidojusi, ka par to dzīvību atdevis viņa tēvs. Kas ietekmēs Klāva galīgo lēmumu... Filmā rādītas visai sarežģītas cilvēku attiecības – laiku maiņas notikumi skāruši visus, tāpat nav nemaz vienkārša pielāgošanās jaunajiem apstākļiem un jaunajām attiecībām. Savu likteņa pāridarījumu nācies pārdzīvot Klāva mātei Ilzei, zaudējot vīru, tāpat lielā mīlestība kļuvusi par mūžīgu neremdināmu sāpi Ancei, kas arī mīlējusi Mārtiņu, bijušais lielsaimnieks Stonka, kam agrāk piederējusi šī zeme, tagad strādā kolhozā, klusībā būdams pārliecināts, ka viņa saimniekošanas laikā zemei bijis labāk... Režisors: Oļģerts Dunkers

Galvenajās lomās: Juris Kaminskis – Klāvs, Velta Līne – Ilze, Elza Radziņa – Ance, Lidija Freimane – Valija, Līga Liepiņa – Bille, Haralds Topsis - Stonka

Krišjānis Barons. Dzīvīte [VHS - 20]

Latvija, m/f., 1989, /177 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. Aivars Freimanis, scen. A. Freimanis, komp. M. Brauns, galv. lomā V. Zandbergs, L. Grabovskis, 5 kop.

"Dzīvīte" ir 1989. gada Latvijas PSR Rīgas kinostudijas divu sēriju televīzijas mākslas filma par latviešu dainu tēva Krišjāņa Barona dzīvi. Dainu tēva Krišjāņa Barona dzīvesstāsts - bērnība un jaunība Latvijā, studijas un darbs Krievijā, ģimenes dzīve. Filmā parādīti arī citi 19. gs. beigu latviešu kultūras darbinieki. Dainu tēva Krišjāņa Barona dzīvesgājums asociatīvi savienots ar latviešu folkloras un jaunāko laiku politiskās pretrīvas tēliem 19. gs. Krišjāņa attiecības ar sievu Dārtu iezīmētas kā vienas no liriskākajām mīlas stāstu ainām latviešu kino mākslā.

Kurpe [VHS - A-988]

kopražojums, m/f., 1998, /79 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, rež. L. Pakalniņa, scen. L. Pakalniņa, 3 kop.

Liepāja, divdesmitā gadsimta piecdesmitie gadi. Liepāja tajā laikā skaitījās "slēgta pilsēta" – stingri kontrolēja visus, kas gribēja iekļūt pilsētā, un ne jau katru ielaida. Pilsētas drošības un nepieciejamības vārdā katru vakaru traktors pludmalē uzrušina platu arumu joslu, lai varētu pamanīt, ja kāds nelietīgs robežpārkāpējs mēģinātu izlīst no jūras... Droši vien sava jēga tajā visā ir – kādā rītā, pārbaudot uzarto pludmales joslu, robežsargi tur atrod sieviešu kurpi... Ir arī pēdas, kas ved uz pilsētu... Kam pieder kurpe? Kas ir robežpārkāpējs? – Trīs robežsargi saņem uzdevumu atrast aizdomīgo personu. Varētu teikt, ka uzņemts padomju laika variants par kristāla kurpīti – vismaz robežsargu centība un mērķtiecība, meklējot kurpei piemērotu kāju, vedina uz tādu salīdzinājumu. Bet galvenais jau ir notikuma vieta un laiks – ar spilgti raksturotiem personāžiem, ar sava laika sadzīves ainām, ar visu meklētāju bezjēdzīgo pārcēnību... Lomās: Ivars Brakovskis, Igors Buraks, Viktors Čestnovs, Jevgeņijs Ivaničevs, Aina Jaunzeme.

Latviešu strēlnieka stāsts [VHS - A-144]

Latvija, m/f., 1958, /85 min./, PAL/SECAM, m/b, valoda: latviešu, subtitri: krievu, RKS, rež. R. Kalniņš, scen. J. Vanags, S. Nagornijs, komp. A. Skulte, galv. lomā E. Pāvuls, V. Zandbergs, R. Meirāne, 3 kop.

"Latviešu strēlnieka stāsts" ir 1958. gada latviešu padomju spēlfilma. Filmas režisors ir Pāvels Armands. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā. Filmā revolucionāra Mārtiņa Ventas un parasta kareivja Jankas Pipara likteņos atspoguļots ceļš, kuru nogājis latviešu strēlnieks starp divām revolūcijām, latviešu strēlnieka Mārtiņa Ventas stāsts par viņu un cīņu biedru kaujas gaitām no latviešu strēlnieku pulku veidošanas līdz pilsoņu kara kaujām. Mārtiņš Venta labi saprot visu notiekošo un rādīts kā pārliecināts un revolūcijai uzticīgs cīnītājs. Tomēr notikumu centrā izvirzās "Griškeņu puikas" Jankas Pipara pārdzīvotais. Vērtējot Eduarda Pāvula veikumu šajā filmā Jankas Pipara tēlā, uzsvērtā viņa apbrīnojama prasme apvienot raksturlomu ar varoņlomu, atklāt vispilsasinīgāko latviešu strēlnieka tēlu mūsu kinematogrāfā. Visos priekšstatos šis tēls nav šķirams no strādnieku Rīgas, kur pirmo reizi filmā parādās Janka Pipars. Reizē it kā nevērība pret savu ārieni, it kā bravūra, bet – arī vēlēšanās patikt, būt saprastam, arī sirsnība. Tieši viņš ir tas, kas filmas finālā saglabājis optimismu un var uzmundrināt arī biedrus.

Latvijas jaunie režisori. Dzīve Nr. 2 [VHS - A-212]

Latvija, m/f., 1997, /95 min./, SECAM, krās., AVE, komp. I. Baušķenieks, 1 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

---

10 jauno Latvijas režisoru kopdarbs sastāv no 10 atsevišķiem darbiem. Filmu māksl.vad. Ansis Epners, operators - Dāvis Sīmanis. ALFREDO DZEJA- režisors Igors Vereniēks, operators Dāvis Sīmanis KOMĒTA – režisore Māra Liniņa, māksliniece Kristiāna Dimitere, operators Jānis Mīlbrets ŠĻURP – režisore Aija Bley, operators Uldis Jancis MAZĀ ROKA – režisore Ilze Vīdauška, operators Sergejs Nikolajevs DZĪVE NR.2 – režisore Kristīne Želve, operators Andrejs Rudzāts NEDIENA - režisors Arta Biseniece, operators Jānis eglītis KLEPTOMĀNIJA - režisors Andis Mizišs, operators Agris Birzulis SVEŠĀS DEBESIS - režisors Viesturs Kairišs, operators Gints Bērziņš KOMĒTA 2 – režisore Anna Viduleja, operators Dāvis Sīmanis
5 VERSIJAS - režisors Dzintars Krūmiņš, operators Ēvalds Lācis. Scenāriji sadarbībā ar Lauri Gundaru. Latvijas Kultūras Akadēmijas kinorežijas specialitātes studentu diplomdarbs -10 spēles noveles. Visas filmētas Rīgas lidostā. Dažādas reālas un paradoksālas situācijas, tai skaitā jaunas komētas atlidošana...

Lelde Stumbre. Dīvainā mēnessgaisma [VHS - 15]

Latvija, m/f., 1987, /78 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. G.Cilinskis, komp. U.Stabulnieks, Leldes Stumbres lugas, 2 kop.

"Dīvainā mēnessgaisma" ir 1987. gadā Rīgas Kinostudijā pēc Leldes Stumbres lugu "Sarkanmatainais kalps" un "Jānis" motīviem uzņemta latviešu mākslas filma. Notikumi risinās "Griķu" mājās. Visi gatavojas kāzām – precas saimnieces Ertas dēls Jānis, glīts, visai pašpārliecināts jauneklis. Līdz ar negaidīta viesu Johana ierašanos paredzamajā notikumu gaitā ielaužas pagātne. Reiz Johans vienu vasaru dzīvojis "Griķos", un Erta bijusi viņā iemīlējusies. Un tagad – kaut kāzu svinības rit savu gaitu, pilnmēness nakts spokainā gaisma liek atdzīvoties pagātnes kaislībām. Mīla bez pretmīlas un greisirdība plosa Ingu, sen šķīrtie līgavas vecāki meklē kopīgu valodu, arī pati līgava nav īsti laimīga. Uzbango Ertas ilgi slāpētās jūtas, viss vientulības gados krātais rūgtums pārvēršas naidā... Lomās: Ilga Tomase, Kārlis Zušmanis, Rihards Zihmanis, Valdemārs Zandbergs, Dace Bonāte, Uldis Dumpis, Inga Aizbalte

---

Lelde Stumbre. Ipolīts [VHS - B-454]

Latvija, m/f., 2002, /75 min./, PAL, krās., tulk. latviešu, rež. J.Streičs, galv. lomā K.Pasternaka, V.Streiča, L.Stumbres luga, 2 kop.

Limuzīns Jāņu nakts krāsā [VHS - 490]

Latvija, m/f., 1981, /85 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. J.Streičs, scen. Māra Svīre, komp. R.Pauls, galv. lomā Lilita Bērziņa, 5 kop.

Limuzīns Jāņu nakts krāsā ir režisora Jāņa Streiča 1981. gadā Rīgas kinostudijā uzņemta latviešu mākslas filma — ieturēta komēdijas un drāmas žanrā. Sižeta pamatā Māras Svīres stāsts "Limuzīns Jāņu nakts krāsā". Mirtas tantei jau pāri astoņdesmit. Vīrs miris, dēli krituši karā. Dzīvo viena, apdarot darbus cik spēka pietiek. Vienģie, kas palīdz un uztur kontaktus ir kaimiņi — kolhoza traktorists Jāzeps Gilučs un viņa kuplā ģimene vienmēr ir līdzās. Un tad, vienā dienā viss mainās. Mirtas tantes rokās nejauši nokļūst loterijas biļete, kura izrādās laimīga un tagad Mirtas tantes šķūnītī stāv tiem laikiem lepns auto — VAZ-2101, kuras dokumentos ierakstīts: "cveta beloju noči", ko Mirtas tante latviski tulko kā "Jāņu nakts krāsā". Uzzinājuši par Mirtas tantes laimestu, ciemos sarodas radi un radu radi — visi priecīgi satikt tanti, visi gatavi palīdzēt, vēlēdamies būt ierakstīti testamentā kā auto mantinieki. Tad sākas pietiekami ironisks stāsts par alkātību, divkosību, par viltību, par iemīlēšanos un visādiem ķīviņiem. Mirtas tante vairākkārtīgi pārraksta testamentus — kurš nu katrā brīdī liekas visvairāk pelnījis lielo mantojumu.

Mans draugs - nenopietns cilvēks [VHS - 466]

Latvija, m/f., 1975, /90 min./, PAL/SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. J.Streičs, scen. A.Ogrohofs, komp. R.Pauls, galv. lomā J.Paukštello, 2 kop.

"Mans draugs — nenopietns cilvēks" ir 1975. gada latviešu padomju spēlfilma, komiska melodrāma, kas uzņemta Rīgas Kinostudijā. Filmas režisors ir Jānis Streičs. Filma uzņemta pēc "Goskino" un PSRS Rakstnieku savienības scenāriju konkursa par strādnieku tēmu godalgotā Aleksandra Gorohova scenārija "Katra rūpes". Arvīds Lasmanis dēļ sava principiālā rakstura nestrādā ilgi vienā darba vietā. Sievu un divus bērnus vajag pabarot, tādēļ viņš iet piehaldtūrēt par kapraci

---

Melnā vēža spēles [VHS - 18]

Latvija, m/f., 1975, /86 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Leimanis, scen. J.Anerauds, A.Leimanis, komp. R.Pauls, 3 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

"Melnā vēža spēlēs" ir 1975. gada latviešu padomju piedzīvojumu filma. Filmas režisors ir Aleksandrs Leimanis. Kurzeme, 17. gadsimts. Pēc varas pār latviešu tautu kāro Kursas hercogs, Polijas karalis un vācu baroni. Visā šajā varas cīņā vislielākie cietēji ir zemnieki. Jānis un Mārtiņš, uzdodoties par poļu vēstnešiem dodas pie hercoga, lai izglābtu Māru.

Pa ceļam aizejot [VHS - B-453]

Latvija, m/f., 2001, /87 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, Kaupo filma, rež. Viesturs Kairiņš, scen. Kaspars Odiņš, 1 kop.

Psiholoģiska drāma. Filma skarta Daukas tēla tēma... Filmu "pa ceļam aizejot" iedvesmojis Sudrabu Edžus gadsimtu senais stāsts "Dullais Dauka".

Filmā galveno - Daukas lomu spēlē desmitgadīgs skolēns no Daugavpils Dāvis Bergs, lomās arī pazīstami aktieri - Elita Kļaviņa, Andris Keriņš, Guna Zariņa, Baiba Broka, Jānis Paukštello un citi.

Palīgā ! (1. līmenis) [VHS - B-255]

Latvija, mācību filma, 1997, /195 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. Varis Brasla, scen. Alvis Lapiņš, galv. lomā E.Kromule, I.Kuļikovs, E.Pujāts, 2 kop.

Satikšanās bedrē. Profesoram līkas kājas. Sviestmaize ar ziloni. Guli mājās. Bankrots jeb vajadzīgs jauneklīs sezonas darbam. Miega zāles ar modinātāju. Jubilejas mokas. Filmā piedalās V.Armane, E.Pāvuls, J.Paukštello, D.Eversa, U.Dumpis, G.Āboliņš, I.Burkovska, P.Liepiņš. Skatiet filmu un māciet latviešu valodu!

Palīgā ! (2. līmenis) [VHS - A-905]

Latvija, mācību filma, 1998, /195 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, LVAVP;UNDP, rež. Varis Brasla, scen. Alvis Lapiņš, galv. lomā E.Kromule, I.Kuļikovs, E.Pujāts, 2 kop.

Mācību videofilmu seriāls visiem, kuri vēlas apgūt latviešu valodu. 1. daļa- Tu slikti izskaties, kaķīt! 2. Draugi ir klāt. 3. Santehniķis no Parīzes. 4. Smokings laimi nenes. 5. Cirks par brīvu. 6. Kur aitas, tur cirpēji. 7. Kad solīts makā nekrīt. Skatiet un māciet latviešu valodu!

Palīgā ! (3. līmenis) [VHS - B-218]

Latvija, mācību filma, 1998, /195 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. V.Brasla, scen. A.Lapiņš, galv. lomā Kromule, Kuļikovs, Pujāts, Armane, Pāvuls, 3 kop.

Latviešu valodas programma cittautiešiem. 1. Nolikot karoti nozīmē mirt. 2. Testaments. 3. Teātris ir beidzies. 4. Pie visa vainīga kleita. 5. Iesācējs vai traks. 6. Vakars uz ezera. 7. Eņģelis glābj grēkāzi. Skatiet un māciet latviešu valodu!

Palīgā ! (4. līmenis) [VHS - B-472]

Latvija, mācību filma, 2001, /195 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. Varis Brasla, scen. Alvis Lapiņš, galv. lomā E.Kromule, I.Kuļikovs, E.Pujāts, 4 kop.

Paralēli sižetam par Ilzes līgavaiņa goda iegūšanu skatītāji varēs iepazīties ar dokumentālu materiālu par Latvijā svinamiem svētkiem. Vilinošs piedāvājums. Taimers, tops, klimpas. Gredzens atrodas... Trešajam gultā nav vietas. Draugu pulciņš aug. Viņa gaida bērnu. Trīs lietas - labas lietas. Skatiet un māciet latviešu valodu!

Palīgā ! (5. līmenis) [VHS - C-546]

Latvija, mācību filma, 2002, /196 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. V.Brasla, scen. A.Lapiņš, galv. lomā E.Kromule, I.Kuļikovs, E.Pujāts, 3 kop.

Latviešu valodas programma - 7 videofilmas x 28'. Labdien, es gribu precēties! Internets un Margarita. Kronīšu dzimtas dārgumi. Bērniņam vajadzīgs tēvs. Eiropas čempionam draud bads. Ilzīt, tu tikai neuztraucies! Tas nav mans bērns!

Pauls Putniņš. Naktssargs un veļas mazgātāja [VHS - B-534]

Latvija, m/f., 2002, /89 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, subtitri: krievu, rež. Jānis Streičs, scen. Jānis Streičs, galv. lomā Artis Robežnieks, Aija Dzērve, P.Putniņa luga, 5 kop.

Filma veidota pēc dramaturga Paula Putniņa padomju laikos sacerētas lugas motīviem. "Tas ir īsts mīlestības stāsts, kura darbība pārnesta mūsdienās," stāsta režisors. Filmā atšķirībā no Putniņa lugas, kas sarakstīta 1978.gadā un savulaik Nacionālā teātra iestudējumā izpelnījās lielu skatītāju un kritiķu atzinību, darbojas mūsdienu varoņi. Filma stāsta par mīlestību - pavisam nejauši satiekas divi mīlestībā vīlušies cilvēki un necerēti spēj atrast laimi. Filmas veidotāji aicina padomāt, ka cilvēku jūtas, savstarpējās attiecības ir kaut kas ļoti trausls un smalks.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

Pāvils Rozītis. Ceplis [VHS - 434]

Latvija, m/f., 1972, /93 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. V.Lorencs, komp. M.Zariņš, galv. lomā E.Pāvuls, Pāvila Roziša romāns, 7 kop.

Filma uzņemta pēc Pāvila Roziša romāna, kas sarakstīts aizvadītā gadsimta 20. gados. Rakstnieks atainojis sava laika norises, skatot tās gan pēc būtības, gan arī ļaujot ironiski distancēties kā no varoņu rīcības, viņu uzvedības motivācijas, tā arī savstarpējo attiecību veidošanās. Tā ir Latvijas pirmās brīvvalsts jaunbagātnieku vide, kur katru vērtē pēc viņa maka, un katrs cenšas ņemt no dzīves iespējami vairāk. Centrālais tēls – uzņēmīgais un apsviedīgais Ceplis, kas prot taisīt naudu un – kā vēlāk pierādās – arī manipulēt ar cilvēkiem. Kad ar lielu atvēzienu un lielām cerībām dibinātais uzņēmums bankrotē, Ceplim izdodas veikli izkļūt no situācijas, un vainīgi izrādās citi – sīki gariņi, kas tuvumā grozījušies, iekrīt vieglprātīgie, kas cer izmantot iespēju viegli iedzīvoties.

Pitons [VHS - C-313]

Latvija, m/f., 2003, /86 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. L.Pakalniņa, galv. lomā Juris Grave, Intars Janbergs, Januss Johansons, M, 1 kop.

Parasta skola, parasti skolēni. Bet... Parastās skolas parastajos bēniņos kāds nezināmais atstājis nelāgi smirdošu čupu... Skaidrs, ka no gaisa nokritusi tā nevar būt, tāpēc jāmeklē vainīgais. Un notikumu centrā izvirzās parastās skolas Direktore, kas ar īstas žņaudzējčūskas metodēm sāk meklēt vainīgo – bargi, sīksti, neatlaidīgi, ar pilnu pārliecību, ka vainīgais nekur nespruks un no soda neizbēgs. Tajā pašā laikā skolā ierodas fotogrāfs, kam somā līdzī "parasts" pitons. Izmantojot vispārējo ņudzekli, pitons aizmūk... Kaut kur skolā jau viņš ir, tikai – lai atrastu, vajadzīga pamatīga meklēšana...

Puškins. Mocarts un Saljēri [VHS - 379]

Latvija, m/īsf., /45 min./, SECAM, m/b, valoda: krievu, RKS, rež. V.Gorikers, komp. Rimskis-Korsakovs, galv. lomā I.Smoktunovskis, Puškina novele, 1 kop.

Rainis [VHS - A-315]

Latvija, m/f., 1949, /98 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. J.Raizmans, scen. Fr.Rokpelnis, komp. Ād.Skulte, galv. lomā J.Grantiņš, M.Klētņiece, 4 kop.

"Rainis" ir 1949. gada padomju Latvijas biogrāfiska filma. Filmas režisors ir Jūlijs Raizmans. Filma uzņemta Rīgas Mākslas un hronikālo filmu studijā. Filma par izcilo latviešu Tautas dzejnieku Jāni (Pliekšānu) Raini. Rainis kā proletāriskās revolūcijas dzejnieks 1905. gada revolūcijas notikumos un viņa došanās trimdā uz Šveici.

Rainis. Pūt, vējiņi [VHS - 13,488]

Latvija, m/f., 1973, /92 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. G.Piesis, scen. I.Ziedonis, komp. I.Kalniņš, galv. lomā E.Ermale, G.Jakovļevs, P.Gaudiņš, J.Raiņa luga, 9 kop.

"Pūt, vējiņi" ir 1973. gada Latvijas PSR spēlfilma, kas uzņemta Rīgas kinostudijā pēc Raiņa tāda paša nosaukuma lugas motīviem. Tā ir unikāla ar minimālu, tautiskā stilā ieturētu pavadošo mūziku un ar precību seno tautisko tradīciju vizuālo attēlojumu. Filmas dialogi, tāpat kā lugas teksts, ir veidoti dzejas formā. Filmā atainota senā tautasdziesmā "Pūt, vējiņi" aprakstītā līgavas lūkošana Daugavas krastos. Stāsta dramatiskais centrs ir "trakulīgā daugavieša" Ulda un "biklās sedzacītes" Baibas mīlestība, kas ir kalpone mājās, kurās Uldis ierodas pie savas iecerētās - saimnieces meitas Zanes. Vētras laikā naktī ierodoties saimē, Uldis satiek Baibu, kura strādā maltuvē un kuru viņš uzreiz iekāro. Baiba atraida viņu un Uldis, dusmīgs par nespēju iegūt ko vēlas, turpina lenkt Zani un cenšas pierunāt saimnieci izdod savu meitu par sievu. Taču ar laiku Baibas un Ulda emocijas sāk ņemt virsroku pār ieražām un kārtām.

Regīna Ezera. Ezera sonāte [VHS - 490,490/1]

Latvija, m/f., 1976, /87 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. G.Cilinskis, komp. I.Kalniņš, galv. lomā A.Kairiņa, G.Cilinskis, Regīnas Ezeras romāns "Aka", 7 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

Filmas pamatā - Regīnas Ezeras scenārijs pēc viņas pašas romāna "Aka" motīviem. Kinolente, kas ar tik poētisku nosaukumu itin kā aicina meklēt tuvību ar dabas harmoniju, patiesībā ir sarežģīta, dziļu jūtu, pat nevaldāmu kaislību pārpilna psiholoģiska drāma. Pilsētnieks Rūdolfs, kas atvaļinājuma laiku grib pavadīt lauku klusumā un mierā, pie ezera... Pirmā tikšanās ar Lauru, jaunu sievieti, kas dzīvo turpat kaimiņos, kur Rūdolfs iet aizņemties laivu, liek viņam ielūkoties Lauras acīs – skumju, sāpju un vientulības pārpilnās acīs. Rūdolfs nepaliek vienaldzīgs, arī Laura atsaucas viņa jūtām. Laurai sākas dziļš iekšējs konflikts. Viņa nespēj atteikties no jaunā jūtu sabangojuma, nespēj nedomāt par Rūdolfu, bet saprot arī, ka nedrīkst nodot savu vīru Riču, kas cietumā izcieš sodu par satiksmes negadījumu. Rūdolfa iemīlas arī Vija – Lauras vīra māsa, kas savas jūtas necenšas slēpt, un izaicinoši cīnās par rīdzinieka uzmanību. Savs sūrs dzīvesstāsts ir arī Lauras vīra mātei Alvīnai. Lomās: Gunārs Cilinskis (Rūdolfs), Astrīda Kairiņa (Laura), Lilīta Ozoliņa (Vija), Ģirts Jakovļevs (Ričs), Lidija Freimane (Alvīna)

Regīna Ezera. Puķa ola (Sātanisks stāsts) [VHS - 829]

Latvija, m/f., 1996, /85 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, Ģilde/Baltcom, rež. Tāļvaldis Margēvičs, scen. R.Ezera, komp. P.Vasks, galv. lomā I.Slucka, R.Ezeras novele "Sātanisks stāsts", 6 kop.

Sociālpsiholoģiskās drāmas darbība notiek neatkarību atguvušās Latvijas laukos, kur ir saasinātas ekonomiskās, etniskās un citas sociālās problēmas. Traģiska mīlestība, mīklaina nāve, kriminālizmeklēšana un noslēpumainas rakstnieces mistiskā notikuma versija. Lomās darbojas aktieri Ināra Slucka, Normunds Laizāns, Juris Žagars, Regīna Ezera, Juris Gornavs, Marina Janaus, Vladimirs Čepurovs, Ruta Vītiņa, Ināra Burkovska, Vents Kainaizis.

Rīgas gambīts [VHS - C-481]

Latvija, m/f., 2000, /179 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. A.Zvirbulis, komp. U.Marhilēvičs, galv. lomā A.Zeltiņa, J.Kalniņš, Bartkēvičs, Rafāļsons, 3 kop.

Rīgas gambīts" ir 2000. gadā uzņemta četrseriju televīzijas filma. Filma stāsta par kriminālpolicijas darbinieka veiktu populāra žurnālista slepkavības izmeklēšanu, kas notiek uz lielu naftas tranzīta kompāniju apvienošanās fona. Katras sērijas ilgums ir ap 45 minūtēm. Detektīva darbība risinās Latvijā, 20.gs 90 - os gados.

Rūdolfs Blaumanis. Indrāni [VHS - 438]

Latvija, m/f., 1991, /86 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, "Trīs", rež. G.Cilinskis, scen. G.Cilinskis, komp. U.Savickis, galv. lomā K.Sebris, V.Līne, Rūdolfa Blaumaņa drāma, 9 kop.

Rūdolfa Blaumaņa lugas ekranizācija.

Rūdolfs Blaumanis. Īsa pamācība mīlēšanā [VHS - 491]

Latvija, m/f., 1982, /79 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. I.Krenbergs, scen. I.Krenbergs, A.Liniņš, komp. R.Pauls, galv. lomā R.Zagorskis, pēc R.Blaumaņa stāstu motīviem, 7 kop.

Izmantojot Rūdolfa Blaumaņa feļetonu „Īsa pamācība mīlēšanā” un viņa humoristiskos stāstus, tapusi Rīgas kinostudijas spēlfilma (1982. gads, režisors Imants Krenbergs. Filmā piedalījās aktieri Rolands Zagorskis, Eduards Pāvuls, Esmeralda Ermale, Diāna Zande, Anda Zaice, Lilīta Ozoliņa, Ērika Ferda, Uldis Pūcītis un Maija Eglīte). Filma "Īsa pamācība mīlēšanā" stāsta par saimniekdēlu Jāni, kuram pienācis laiks ņemt sievu, bet vecāku nolūkoto viņš nav ar mieru precēt. Jānis nolemj, ka pats meklēs sev tīkamu sievu, bet viegli jau preciniekam neiet, jo daudzas meitas met acis uz stalto saimniekdēlu, kā arī kāro tikt saimnieces godā. Tomēr Jānis ir gana gudrs un izdomā, kā visām viņu pītajām viltībām tikt klāt, kā dzirdēt to, ko viņam acīs teikt meitas negribētu.

Rūdolfs Blaumanis. Nāves ēnā [VHS - 407]

Latvija, m/f., 1971, /72 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. G.Piesis, scen. J.Kalniņš, komp. M.Zariņš, galv. lomā Pāvuls, Cilinskis, Sebris, Videnieks, R.Blaumaņa novele, 10 kop.

Eksistenciāli skaudrs šedevrs par cilvēka sūtību pasaulē - kinoekranizējums pēc R.Blaumaņa 1899. gadā uzrakstītās noveles. Zvejnieku grupiņu uz atlūzuša ledus gabala dzen arvien tālāk jūrā. Izsīkst pārtikas un dzeramā ūdens krājumi. Beidzot klāt ir glābēja laiva, bet visiem tur nepietiek vietas. Atklājas cilvēka būtība.

Rūdolfs Blaumanis. Purva bridējs [VHS - 407]

Latvija, m/f., 1966, /82 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. L.Leimanis, scen. J.Sīlis, A.Stankēvičs, komp. M.Zariņš, galv. lomā V.Artmane, U.Pūcītis, R.Blaumaņa noveles, 9 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

Alaines muižas kučieris Edgars mīl vešerienes meitu Kristīni, bet ir pārāk temperamentīgs, lai Kristīnes māte viņu uzskatītu par izdevīgu partiju meitai. Muižas sulainis Višķrelis un staļļa puisis Sutka cenšas pavedināt Edgaru uz dzeršanu un draudzību ar krogusmeitu Matildi, Kristīni tikmēr bildina bagātais saimnieks Akmentiņš. Baznīcā pie altāra, jau līgavas kleitā tērpta, Kristīne tomēr Akmentiņam atsaka. Filma Purva bridējs ir latviešu literatūras klasiķa Rūdolfa Blaumaņa darbu ekranizācija. Lomās: Juris Lejaskalns, Alfons Kalpaks, Valentīns Skulme, Elza Radziņa, Lūcija Baumane, Vija Artmane, Uldis Pūcītis, Kārlis Sebris, Olga Dreģe, Eduards Pāvuls

Rūdolfs Blaumanis. Salna pavasarī [VHS - 136]

Latvija, m/f., 1955, /81 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. L.Leimanis, P.Armands, komp. Jānis Ivanovs, galv. lomā Zigrīda Stungure, Oļģerts Krastiņš, Lilita Bērziņa, R.Blaumaņa noveļu motīvi, 7 kop. Lauku meitene Madara mantas dēļ upurē savu mīlestību, taču bagātība nesniedz laimi. Nepiepildītās ilgas pārvēršas postošā kaislē... Ar šo drāmu sākas latviešu kino atdzimšana pēc Otrā pasaules kara.

Rutku tēvs. Vella kalpi [VHS - 18]

Latvija, m/f., 1970, /79 min./, PAL/SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Leimanis, scen. J.Anerauds, A.Leimanis, komp. R.Pauls, Rutku tēva romāni par seno Rīgu, 5 kop. "Vella kalpi" ir 1970. gada Latvijas PSR vēsturiska piedzīvojumu filma. Filmas režisors ir Aleksandrs Leimanis. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Rutku Tēva romāna "Trīs vella kalpi" motīviem. Latvija. 17. gadsimts, Zviedru-poļu karš. Trīs drosmīgi pilsētnieki aizstāv Rīgu, ko ielenkusi zviedru armija, ģenerāļa Svensona vadībā. Vella kalpi neļauj "pilsētas tēviem", pret labu atlīdzību, atdot savu pilsētu un tās atslēgu ienaidniekam.

Rutku tēvs. Vella kalpi Vella dzirnavās [VHS - 966]

Latvija, m/f., 1972, /86 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. Leimanis, scen. Anerauds, komp. R.Pauls, Rutku tēva romāniem par seno Rīgu turpinājums, 4 kop. "Vella kalpi Vella dzirnavās" ir 1972. gada Latvijas PSR spēlfilma. Filmas režisors ir Aleksandrs Leimanis. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Rutku Tēva romāna "Trīs vella kalpi" motīviem. Filmas "Vella kalpi" turpinājums. Brašā "vella kalpu" trijotne turpina aizstāvēt Rīgu pret zviedru un poļu tīkojumiem.

Saldā indes garša (1. - 7. sērija) [VHS - B-220,B-221,B-221/1]

Latvija, seriāls, 2000, /345 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. I.Gorodecka, komp. I.Kalniņš, galv. lomā Anužīte, J.Žagars, Grebņeva, Zariņa, Jāņa Jaunsudrabiņa romāns "Jaunsaimnieks un velns", 2 kop. Videofilmas darbība pēc Jāņa Jaunsudrabiņa "Jaunsaimnieks un velns" motīviem notiek mūsdienās. Jauna laulāta pāra dzīves karuselis, kur mīlestība pārvēršas naidā, cerības – izmisumā, sapņi – īstenībā. Greizsirdību, kaislību, šķiršanos, skaudību un pat nāvi filmas varoņiem piespēlē liktenis septiņu sēriju videofilmā "Saldā indes garša". Spāņu cienīgas kaislības, skatot Imanta Kalniņa mūzikai, izdzīvo teātra un kino zvaigznes Juris Žagars, Mārtiņš Vilsons, Andris Keišs, šarmantā Aurēlija Anužīte, Imants Skrastiņš, Skaidrīte Putniņa, Juris Gornovs, Guna Zariņa, Astrīda Vecvagare, Anna Putniņa, spoži debitē jaunā un talantīgā Liepājas teātra aktrise Natālija Grebņeva. Mūsdienīgo klasikas interpretāciju, kas tapusi pēc Jāņa Jaunsudrabiņa romāna "Jaunsaimnieks un velns" motīviem, asprātīgi veidojušas jaunās scenāristes Inta Bernova un Gunta Kalniņa sava pasniedzēja dramaturga Laura Gundara vadībā.

Saulessvece [VHS - 179]

Latvija, m/f., 1986, /70 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. L.Ločmele, 3 kop. "Saulessvece" ir 1986. gada Latvijas PSR televīzijas spēlfilma. Filmas režisore ir Lūcija Ločmele. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Vijas Upmales stāstu motīviem. Galveno varoni, zēnu Juri māte audzina viena lauku ciematā. Jura māte mīl kolhoza šoferi Jāni un viņi vēlas precēties. Gaidāmajām kāzām Juris kā lielu noslēpumu gatavo dāvanu - saulesveci, ko audzē meža klajumā.

Seko man [VHS - B-205]

Latvija/Zviedrija, m/f., 1999, /87 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. Una Celma, scen. Lauris Gundars, galv. lomā Baiba Broka, Guna Zariņa un Juris Žagars, 1 kop. Režisores Celmas filma "Seko man" ir kopražojums ar Zviedriju. Tās pamatā ir stāsts par latviešu meitenēm, kas vēlas laulāties ar turīgiem zviedru vīriešiem. Galvenajās lomās darbojas Baiba Broka, Guna Zariņa, Juris Žagars un Zviedrijā pazīstamais aktieris Semjuels Frolers.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

Somersets Moems. Teātris [VHS - 486]

Latvija, m/f., 1978, /139 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. J.Streičs, scen. J.Streičs, komp. R.Pauls, galv. lomā V.Artmane, S.Moema romāns, 1 kop.

Aizvadītā gadsimta septiņdesmitajos gados režisors Jānis Streičs uzņēma divsēriju filmu "Teātris", kuras scenārija pamatā - britu rakstnieka Vīljava Somerseta Moema 1937. gadā sarakstītais tāda paša nosaukuma romāns. Filmas notikumu centrā - slavena aktrise Džūlija Lamberte, viņas ģimene, draugi un, protams, teātris. Pats filmas autors, parādoties kadrā kopā ar Džūliju Lamberti, it kā pieteic ironisko intonāciju, kas raksturīga filmai – gan rādot Džūlijas attiecības ar vīru Maiklu (Londonas skaistāko vīrieti), ar draudzeni Dolliju, kuras garīgā barība ir skandāli augstākās sabiedrības dzīvē, rādot teātra aizkulišu intrigas, rādot Džūlijas bezcerīgo romānu ar frantu Tomu Fenelu un tikpat bezcerīgo Čārlza Tamerlija viņai veltīto pielūgsmi, rādot Džūlijas dēla Rodžera patieso nepatiku pret šo liekulības pasauli. Tas ir pamatīgi sagatavots pamats atzinumam, ko filmas beigās pasaka pati Džūlija – ka īstais teātris ir dzīve, ka tajā, ko sauc par teātri, uz skatuves ir daudz vairāk patiesības un īstu jūtu. Cik sarežģīti dzīvot, kad glābiņš ir teātris, bet dzīve – bezjēdzība un absurds. Latviesu filmu zelta fonds, kinoklasika.

Svešais [VHS - 314]

Latvija, m/f., 1988, /62 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. Lūcija Ločmele, galv. lomā Č. Gludāns, A. Līcītis, J. Strenga, M. Bērziņa, 1 kop.

Filmā tiek parādīta kāda pusaudža iekšējā pasaule. Dēla un tēva - alkoholiķa attiecības. Trīspadsmitgadīgais Zigis dzīvo mazā pilsētiņā. Pašā centrā pie nelielas bodītes pastāvīgi redzami iereibuši vīri. Viņu vidū itin bieži redzams arī Ziga tētis. Lielai daļai šo cilvēku acīs tikai trulums, vienīgā interese – pudele. Zigis saprot, ka vajag glābt tēvu, bet viņam nav neviena, no kura varētu sagaidīt kādu palīdzību... Tad Zigis nolemj doties ceļā, apņēmieš nokļūt pie izslavētas tautas dziednieces. Ceļš ir tāls un Zigim nākas daudz ko piedzīvot, iepazīt visdažādākos cilvēkus, daudz uzzināt, novērtēt un pārvērtēt. Iepazīt arī pašam sevi.

Svešiniece ciemā [VHS - 14]

Latvija, m/f., 1958, /80 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Neretniece, scen. J.Grants, Sauleskalns, galv. lomā V.Artmane, G.Cilinskis, 1 kop.

"Svešiniece ciemā" ir 1958. gada latviešu padomju drāma. Filmas režisore ir Ada Neretniece. Šī filma ir Gunāra Cilinska kino debija.

Zvejnieks Jānis atgriežas ciemā kopā ar jaunu sievu, jauno zivju fabrikas direktori. Neviesmīgi, kā svešinieci, sagaida Elzu, gan vīra ģimene, gan ciema ļaudis. Bet, neskatoties uz pirmā laika neveiksmēm, viņai tomēr izdodas uzlabot fabrikas darbu, pārveidot zvejniecības saimniecību, un pamazām jaunā sievietei iemanto mīlestību un uzticību.

Šis bīstamās balkona durvis [VHS - 177]

Latvija, m/f., 1977, /81 min./, SECAM, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. D.Ritenberga, scen. J.Streičs, B.Parševska, komp. R.Karlsons, 1 kop.

"Šis bīstamās balkona durvis" ir 1976. gada Latvijas PSR spēlfilma, kas uzņemta Rīgas Kinostudijā. Filma ir Dzidras Ritenbergas debija kinorežijā. Rolanda astoņpadsmit gadu dzimšanas dienā tiek demonstrēts sižets, ko viņš ar draugiem nofilmējis, par meiteni, kas veltīgi gaida satikšanos ar puisi. Dzimšanas dienas viesi medmāsa Inga atpazīst tajā pacientu, kas ar ātro palīdzību atvesta uz slimnīcu, un noskaidrojas, ka puisis pret viņu izturējušies nežēlīgi.

Tās dullās Paulīnes dēļ [VHS - 271]

Latvija, m/īsf., 1979, /24 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. Vija Ramane, galv. lomā L.Bērziņa, L.Freimane, Ē.Valters, V.Belševicas stāsts, 4 kop.

"Tās dullās Paulīnes dēļ" ir 1979. gada latviešu padomju spēlfilma, īsfilma. Filmas režisore ir Vija Ramane un tas ir viņas režisores diplomdarbs. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Vizmas Belševicas tāda paša nosaukuma stāsta motīviem. Aktīvā un romantiskā kundzīte Paulīne un viņas māsa Līzbete, lai iegādātos sev krāšņus bēru kleitas, pelna naudu ar sēņu lasīšanu. Ietērpušās glaunajās kleitās un ar parūkām galvās dāmas izdomā, ka vajadzētu nofotografēties un tādēļ uzaicina fotogrāfu. Paulīne iekārtojas zārkā, vēloties zināt, kā viņa tur izskatīsies. Gaidot fotogrāfu, viņa iemieg, bet fotogrāfs ir pārliecināts, ka fotogrāfē nelaiķi. Kad uz fotogrāfa izteiktajiem komplimentiem nelaiķe zārkā apsēžas un sāk runāt, fotogrāfs pagāb.

Tas notika Rīgā (1.- 9. sērija) [VHS - C-496]

Latvija, seriāls, 2000, /225 min./, PAL, krās., rež. V.Lejiņa, galv. lomā I.Rūdolfa, I.Kalniņš, 3 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

T.Firsovas, A.Samsonova, S.Sergejeva, Z. Kudrjas scenārijs. Katra sērija ir 25 min. gara. Dialogi dzirdami latviešu un krievu valodā, ir latv. subtitri. Seriāla Tas notika Rīgā (krievu variantā - Биџет до Риги) varoņi runā, kā viņi runātu arī dzīvē. Seriāls ir Eiropas padomes projekts. Tā mērķis - uzlabot gaisotni postpadomju valstī, radot seriālu, kura varoņu dzīvēm ar interesi sekotu līdzī, tātad pārrunātu viņu gaitas transportlīdzekļu pieturās, rindās pie ārsta un darbavietu pīpētavās gan latvieši un krievi, gan ebreji un čigāni. Plānots šo seriālu rādīt arī Krievijā. Kāds krievu tautības vīrietis, bijušais rīdzinieks, Sergejs Dorohovs (Aleksandrs Agorkovs no Viļņas) dodas uz savu dzimto pilsētu apraudzīt mīļās vietas draugus un mammu - bijušo krievu valodas un literatūras skolotāju, tagad pensionāri.

Tas notika Rīgā (10.-15. sērija) [VHS - C-497]

Latvija, seriāls, 2000, /150 min./, PAL, krās., rež. V.Lejiņa, 3 kop.

Dialogi latviešu un krievu valodā, latv. subtitri. Seriāla Tas notika Rīgā (krievu variantā - Биџет до Риги) varoņi runā, kā viņi runātu arī dzīvē. Seriāls ir Eiropas padomes projekts. Tā mērķis - uzlabot gaisotni postpadomju valstī, radot seriālu, kura varoņu dzīvēm ar interesi sekotu līdzī, tātad pārrunātu viņu gaitas transportlīdzekļu pieturās, rindās pie ārsta un darbavietu pīpētavās gan latvieši un krievi, gan ebreji un čigāni. Plānots šo seriālu rādīt arī Krievijā. Kāds krievu tautības vīrietis, bijušais rīdzinieks, Sergejs Dorohovs (Aleksandrs Agorkovs no Viļņas) dodas uz savu dzimto pilsētu apraudzīt mīļās vietas draugus un mammu - bijušo krievu valodas un literatūras skolotāju, tagad pensionāri.

Tas notika Rīgā (16.-20. sēr.) [VHS - C-498]

Latvija, seriāls, 2000, /125 min./, PAL, krās., rež. V.Lejiņa, 3 kop.

Dialogi latviešu un krievu val., latviešu subtitri.

Ūdensbumba resnajam runcim [VHS - C-246]

Latvija, m/f., 2004, /110 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. Varis Brasla, scen. Alvis Lapiņš, komp. Imants Kalniņš, galv. lomā Baiba Broka, 3 kop.

"Ūdensbumba resnajam runcim" ir 2004. gadā izdota Latvijas un Igaunijas komēdijfilma, kuras režisors ir Varis Brasla. Filma ir par divām māsām, kuras tiek atstātas pie mātes māsas (Baiba Broka), kamēr abi vecāki ir aizbraukuši. Filmas darbība notiek Kuldīgā, Rīgā un Londonā.[2] Divu meitu māmiņa uz laiku spiesta meitenes atstāt savas māsas aprūpē. Tēvs strādā pagaidu darbu Londonā. Ar jauno auklīti nav viegli saprasties, tāpēc māsām kopā ar draugu jāizdomā visādi paņēmieni ironizēšanai, jandalēšanai un figurēšanai, kamēr rodas spoža ideja, ka visdrošākais paņēmiens, kā tikt vaļā no nejaukās radnieces, ir – viņu apprecināt...

Uzbrukums slepenpolicijai [VHS - 870/100]

Latvija, m/f., 1975, /90 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. O.Dunkers, galv. lomā Ģ.Jakovļevs, 1 kop.

"Uzbrukums slepenpolicijai" ir 1974. gada Latvijas PSR spēlfilma, kas uzņemta Rīgas Kinostudijā. Filmas režisors ir Oļģerts Dunkers. Filma uzņemta pēc Alberta Bela romāna "Saucēja balss" motīviem un attēlo 1906. gada janvāra notikumus, kas saistīti ar Rīgas LSDSP kaujinieku uzbrukumu Rīgas Policijas pārvaldei. Filmas darbība norisinās īsi pēc 1905. gada revolūcijas notikumiem. No Liepājas Rīgā ierodas viens no revolucionāru pagrīdes vadītājiem - Ādolfs Karlsons. Dokumentu pārbaudes laikā viņu arestē par pasu režīma pārkāpumu un nosūta uz īslaicīgās aizturēšanas kameru, līdz lietas apstākļu noskaidrošanai.

Vecās pagastmājas mistērijas [VHS - B-213]

Latvija, m/f., 2000, /90 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, Rīgas kinostudija, rež. Jānis Streičs, komp. M.Brauns, 2 kop.

Ierosmi scenārijam devis patiess notikums Krimuldas pagastā. Filma risinās tajā attēlotajā šodienā. Vecs čekists spiests pavadīt vecumdienas bijušajā pagastmājā. Pagātne – šīs pagastmājas pagrabā 1941. gada vasarā tas pats čekists un citi, kam toreiz bija vara, spīdzināja un slepkavoja Latvijas iedzīvotājus, savas zvērības pavadot un pamatojot ar dīžiem lozungiem, nosaucot to par cīņu pret tautas ienaidniekiem. Pagājuši gadi, bet pagātne neatkāpjas, nepaliek savā vietā. Kaut vecis līcis aizmūrēt durvis uz moku pagrabu, lai pasargātu sevi no atgādinājumiem par "baigo vasaru", taču noslepkavotie "nāk cauri mūriem", nāk un nedod miera. Vai tā būtu sirdsapziņa, kas tādos tēlos parādās kā atgādinājums un pārmetums? Lomās: Andris Bērziņš, Artūrs Skrastiņš, Aurēlija Anužīte, Eduards Pāvuls, Ivars Kalniņš, Renārs Kaupers

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

Viktorija [VHS - B-744]

Latvija, m/f., 1988, /85 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. Oļģerts Dunkers, scen. Dagnija Zigmonte, komp. Imants Kalniņš, galv. lomā Maija Apine, Jānis Reinis, Gunārs Cilinskis, Knuta Hamsuna romāns, 1 kop.

"Viktorija" ir 1988. gada Latvijas PSR mākslas filma. Filmas režisors ir Oļģerts Dunkers. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Knuta Hamsuna romāna "Viktorija" motīviem.

Juhanness, dzirnavnieka dēls kopš bērnības mīl Viktoriju, pils īpašnieka meitu. Kad abi jau pieauguši, Viktorijas tēvs izputējies un nolēmis izdot meitu pie bagāta vīra. Juhanness savus pārdzīvojumus pauž dzejā, gūst panākumus un vēlāk atgriežas dzimtajā pusē kā slavens dzejnieks.

Vilis Lācis. Akmeņainais ceļš [VHS - 243]

Latvija, m/f., 1983, /88 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, subtitri: krievu, RKS, rež. R.Kalniņš, komp. M.Brauns, Viļa Lāča romāns, 3 kop.

"Akmeņainais ceļš" ir 1983. gada Latvijas PSR uzņemta mākslas filma. Filmas režisors ir Rolands Kalniņš. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Viļa Lāča tāda paša nosaukuma romāna motīviem.

30. gadu Latvija. Strādnieka dēls Roberts Līviņš ir mērķtiecīgs un apdāvināts jauneklis. Viņš iegūst arhitekta izglītību un sāk strādāt pie bagāta būvuzņēmēja. Līdz ar to viņš nokļuvis citā sabiedrības slānī. Kad Roberts iemīlas būvuzņēmēja meitā Līvijā, tā pieprasa, lai viņš sarauj visas saites ar saviem tuviniekiem.

Galvenajās lomās: Andrejs Žagars, Vizma Ozoliņa, Andris Bērziņš, Regīna Razuma

Vilis Lācis. Vecā jūrnieku ligzda /1. - 6. sērija/ [VHS - 914,915]

Latvija, m/f., 1990, /359 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. A.Brenčs, scen. A.Lapiņš, V.Lorencs, komp. Vivaldi, Šopēns, Dārziņš, galv. lomā Pāvuls, Ozoliņa, Žagars, Sabulis, Vikmane, V.Lāča romāns "Zītaru dzimta", 3 kop.

Latvijas Televīzijas daudzsēriju (6) filma atspoguļo daudzu latviešu ģimeņu likteņus Pirmā pasaules kara laikā un pēc tam. Filmēšana galvenokārt notika Latvijā, Zītaru dzimtas mājas tika noskatītas Vidzemes jūrmalā. Taču Zītaru dzimta Pasaules kara dzirnavās tika samalta fiziski un garīgi un devās bēgļu gaitās uz Krieviju, tāpēc daļa filmas uzņemta Kalnu Altajā, Barnaulas pilsētā.

Vilis Lācis. Zvejnieka dēls [VHS - 548-1]

Latvija, m/f., 1957, /86 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. V.Krūmiņš, scen. Braginskis, komp. Ivanovs, galv. lomā E.Pāvuls, V.Lāča romāns, 7 kop.

"Zvejnieka dēls" ir 1957. gada PSRS drāma. Filmas režisors ir Varis Krūmiņš. Filma uzņemta Rīgas Mākslas un hronikālo filmu studijā, pēc Viļa Lāča tāda paša nosaukuma romāna motīviem. Šī ir otrā latviešu ražota filma ar šādu nosaukumu. 20. gadsimta 30. gadi. Jaunais zvejnieks Oskars Kļava sapņo par jauniem tīkliem, kas palīdzētu iegūt neatkarību no uzpircēja Garozas, bet viņš neņemto veco zvejnieku uzticību. Brīvdienās ciemā ierodas Oskara mīlestība, bagātā Bandera meita Anita un Oskara brālis Roberts. Roberts paved Zentu, bet nelaimīgā meitene izdara pašnāvību. Oskars sastrīdas ar brāli un tēvu, un aiziet no mājām. Viņš izgudro jaunu tīklu, kļūst par kooperatīva priekšsēdētāju un apprec Anitu. Pēc dažiem gadiem viņu laulības dzīvē sākas nesaskaņas. Uzpircējs Garoza gandrīz sagrauj kooperatīvu, un zvejnieki lūdz Oskaru atkal kļūt par priekšsēdētāju.

Vilis Lācis. Zvejnieka dēls [VHS - 548]

Latvija, m/f., 1939, /112 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, rež. V.Lapenieks, galv. lomā P.Lūcis, H.Avens, H.Vazdiks, Ņ.Melbārde, V.Lāča romāns, 2 kop.

"Zvejnieka dēls" ir 1939. gadā uzņemta Latvijas pilnmetrāžas filma (115 minūtes), kuras pirmizrāde notika neilgi pirms Latvijas okupācijas 1940. gada janvārī. Filmas režisors bija Vilis Jānis Lapenieks un tā filmēta pēc Viļa Lāča tāda paša nosaukuma romāna motīviem. Filmas uzņemšanu organizēja LR Sabiedrisko lietu ministrijas Sabiedriski-kulturālā departamenta Filmu nozares darbinieki. Vecā zvejnieka Kļavas dēls Oskars vairs negrib vairs pakļauties ne tēva diktātam, ne veciem ieradumiem – viņš sapņo par lieliem, jauniem tīkliem, leduspagrabu un visu zvejnieku neatkarību no zivju uzpircēja Garozas. Sākumā gan Oskara plāniem neviens netic, izņemot dzīvespriecīgo dēkaini Fredi, un tieši ar viņa palīdzību Oskars uzbūvē jauno murdu, izcīnot veco zvejnieku atzinību. Filmas stāstā ir arī mīlestība un nodevība, kolorīti zvejniekciema tipāži un tautiskas ziņģes, kas vēlāk folklorizējušās.[

Vilkatis Toms [VHS - B-271]

Latvija, m/f., 1983, /81 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, subtitri: angļu, RKS, rež. Ēriks Lācis, scen. Ē.Lācis, komp. P.Dambis, galv. lomā G.Cilinskis, O.Dreģe, U.Vazdiks, H.Kalniņš, Jāņa Mauliņa romāns "Pēdas", 3 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

"Vilkatis Toms" ir 1983. gada Latvijas PSR uzņemta mākslas filma. Filmas režisors ir Ēriks Lācis. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Jāņa Mauliņa romāna "Pēdas" motīviem.

17. gadsimts Vidzemē pēc zviedru - poļu kara. Daudzi latviešu zemnieki, lai paglābtos no sirotājiem, klausām un nodevām pārceļas uz dzīvi dziļi mežā. Toms ar pieradināta vilka palīdzību uzdodas par vilkati. Kopā ar brāli Miķeli viņi sagūsta Dormuižas baronu, ieņem un nodedzina muižu, bet kaimiņu barons Felsbergs netic vilkačiem un ziemā sarīko medības.

Vladimirs Kaijaks. Bailes [VHS - A-179]

Latvija, m/f., 1986, /85 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. G.Cilinskis, scen. V.Kaijaks, komp. I.Kalniņš, galv. lomā E.Pāvuls, Z.Jančevska, Vladimira Kaijaka garstāsts, 2 kop.

"Bailes" ir 1986. gadā Latvijas PSR uzņemta mākslas filma. Filmas režisors ir Gunārs Cilinskis. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā pēc Vladimira Kaijaka romāna ar tādu pašu nosaukumu motīviem. 1945. gada pavasarī, kara pēdējās dienās, zemnieka Pētertāles lauku sētā Kurzemes mežā. Saimnieka Pētertāles meita Alda noslēpusi klēfī ievainotu padomju karavīru. Kad vācieši pārmeklē saimniecību saimnieks ievainoto nogalina, bet meita sajūk prātā.

Vladimirs Kaijaks. Likteņa līdumnieki. Enijas bize [VHS - C-500,C-501,C-502,C-503]

Latvija, seriāls, 2003, /680 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. V. Lejiņa, scen. Māra Svīre, galv. lomā M.Pļavniece, S.Jevgļevska, V.Kaijaka tetraloģijas 1. daļa, 3 kop.

«Likteņa līdumnieki» ir vienas dzimtas - Nārбуļu ģimenes - vēsture laikposmā no 1885. gada, kad barons izprecina pavesto istabmeitu, pūrā dodot zemi, cauri visiem liktenīgajiem 20. gs. notikumiem līdz pat mūsu dienām - 1995. gadam. Ne velti «Likteņa līdumniekus» dēvējam par latviešu sāgu - tas ir stāsts par stipriem cilvēkiem - pretrunīgiem, spītīgiem, kaislīgiem, tikpat neapbrīnināmiem kā zeme, kas tos radījusi, ar gaišām, pašapziņas pilnām sejām, kādas ir mūsu senčiem vecos fotogrāfiju albumos. Tetraloģijas scenārija autore ir Māra Svīre (daudzu latviešu filmu scenārija autore, t.sk. filmas «Limuzīns Jāņu nakts krāsā» scenārija autore), bet literāro pamatu veido Vladimira Kaijaka romāna četras daļas: «Enijas bize», «Zem Marsa debesīm», «Nārбуļu dēli» un «Mantinieki».

Enijas bize - 1. -13. sērija

Vladimirs Kaijaks. Likteņa līdumnieki. Zem Marsa debesīm [VHS - C-503 līdz C-506]

Latvija, seriāls, 2004, /680 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, rež. V.Lejiņa, scen. M.Svīre, galv. lomā Alsiņa, Rešetins, Ančevskis, V.Kaijaka tetraloģijas 2. daļa, 3 kop.

«Likteņa līdumnieki» ir vienas dzimtas - Nārбуļu ģimenes - vēsture laikposmā no 1885. gada, kad barons izprecina pavesto istabmeitu, pūrā dodot zemi, cauri visiem liktenīgajiem 20. gs. notikumiem līdz pat mūsu dienām - 1995. gadam. Ne velti «Likteņa līdumniekus» dēvējam par latviešu sāgu - tas ir stāsts par stipriem cilvēkiem - pretrunīgiem, spītīgiem, kaislīgiem, tikpat neapbrīnināmiem kā zeme, kas tos radījusi, ar gaišām, pašapziņas pilnām sejām, kādas ir mūsu senčiem vecos fotogrāfiju albumos. Tetraloģijas scenārija autore ir Māra Svīre (daudzu latviešu filmu scenārija autore, t.sk. filmas «Limuzīns Jāņu nakts krāsā» scenārija autore), bet literāro pamatu veido Vladimira Kaijaka romāna četras daļas: «Enijas bize», «Zem Marsa debesīm», «Nārбуļu dēli» un «Mantinieki». Zem Marsa debesīm - 14. - 26. sērija.

Ziemassvētku jampadracis [VHS - 284]

Latvija, m/f., 1993, /90 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, subtitri: angļu, SIA ALKO, rež. V.Brasla, scen. A.Lapiņš, komp. M.Brauns, A.Zaperes romāns "Cīrulīši", 7 kop.

Filma stāsta par sirsnīgas, bet neveiksmīgas ģimenes piedzīvojumiem un bēdām Ziemassvētku laikā. Cīrulīšu galva ir atbrīvots no mūzikas pasniedzēja amata un knapi var uzturēt ģimeni, pasniedzot klavierstundas dažiem skolniekiem. Viņiem nepietiek naudas pat Ziemassvētku eglītei. Dzīvokļa saimnieks grib ģimeni izsviest no mājas. Bērni tikko saņēmuši liecības, un dažas atzīmes nav tādas ko viņi gribētu parādīt vecākiem. Vecāko dēlu aizturējusi policija par policistam iemestu sniega piku. Un visam pāri stāv jaunā mūzikas talanta pirksta trauma tieši pirms koncerta; Nu viņu aizvietos traumas vaininieki - Cīrulīša ģimenes bērni.

Zigmunds Skujiņš. Tauriņdeja [VHS - B-301]

Latvija, m/f., 1971, /89 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. O.Dunkers, komp. R.Pauls, galv. lomā Bruno Oja, Astrīda Kairiša, Z.Skujiņa stāsts "Karjera", 2 kop.

LATVIEŠU MĀKSLAS UN SPĒLFILMAS, SERIĀLI

"Tauriņdeja" ir 1971. gada Latvijas PSR spēlfilma, kas uzņemta Rīgas Kinostudijā. Filmas režisors ir Oļģerts Dunkers. Filma uzņemta pēc Zigmunda Skujiņa stāsta "Karjera" motīviem. Talantīgs cilvēks, Harijs Maurs, dzēnoties pakal veiksmei ir gatavs uz visu. Sporta nodarbības un uzstāšanās muzikālajā ansablī nesola viņam vēlamās rezultātus un viņš pamet šīs nodarbes. Netīšām viņš iepazīstas ar Nino, slavena režisora, kas atbraucis uz Rīgu uzņemt kino, sievu. Nekaunoties Harijs izmanto savu pazīšanos, lai iegūtu lomu filmā. Pēc kāda laika Harija Maura vārds parādās uz pašu ienesīgāko filmu afišām. Bijušie kolēģi ir pārsteigti par tik veiksmīgu karjeru. Elegants kostīms un jauns ārņemju automobilis rada sajūsmu pielūdzējās. Tomēr drīzumā noskaidrojas, ka zem veiksmes lutekļa maskas slēpjās vienkāršs patmīlīgs melis.

Zobena ēnā [VHS - 488]

Latvija, m/f., 1976, /89 min./, PAL, krās., valoda: latviešu, RKS, rež. I.Krenbergs, scen. I.Krenbergs, J.Lūsis, komp. P.Dambis, galv. lomā I.Briķe, Ģ.Jakovļevs, 8 kop.

"Zobena ēnā" ir 1976. gada latviešu padomju vēsturiskā drāma. Filmas režisors ir Imants Krenbergs. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā. 1620. gads. Turaidas pils. Zemi pārņēmis bads, mēris un svešzemju karaspēku uzbrukumi. Vecās Kačas mazmeita Maija, saukta par Turaidas Rozi, kalpo pilī pie pilskunga meitas. Pilī ierodas algotņu armijas virsnieks Jakubovskis, kas vēlās iegūt Maijas mīlestību, bet meitenei jau ir līgavainis, vienkāršs lauku puisis Kaspers. Nevēloties būt apkaunota, Turaidas Roze izvēlas nāvi.

Ieskats 17.gs. Latvijā. Drāma. Filmā izmantota latviešu tautas leģenda par meiteni Maiju.

Žanis Grīva. Noktirne [VHS - A-710]

Latvija, m/f., 1966, /82 min./, PAL, m/b, valoda: latviešu, RKS, rež. R.Gorgajevs, scen. A.Stankēvičs, komp. R.Grīnblats, galv. lomā G.Cilinskis, P.Raksa, Ž.Grīvas novele, 1 kop.

"Noktirne" ir 1966. gada latviešu padomju aktierfilma. Filmas režisors ir Rostislavs Gorjajevs. Filma uzņemta Rīgas Kinostudijā, pēc tāda paša nosaukuma Žaņa Grīvas noveles motīviem.

Spānijas pilsoņu kara beigās. Republikāņu atkāpjas pāri Pirenejiem. Nejauši sastopas kādas rotas kareivis, latvietis Žoržs un francūziete, medmāsa Iveta. Viņi iemīl viens otru, bet kara radītajā jūklī viņu ceļi šķiras.

Ivetai izdodas šķērsot robežu un paslēpties dzimtenē, bet Žoržs nokļūst koncentrācijas nometnē. Pēc vairākiem gadiem fašistu okupētajā Francijā nelielā Marseļas restorānā no nometnes izbēgušais Žoržs satiek savu mīļoto. Abi piebiedrojas partizāniem vienā no slepenajām kalnu bāzēm. Kad lielākā daļa partizānu dodas uzdevumā, bāzei uzbrūk ienaidnieks. Nežēlīgā cīņā, gandrīz sagaidot biedru atgriešanos, iet bojā Iveta.
